

AKTUALNO VPRAŠANJE

Prva pomoč delavcem in uslužben-
cem v nekaterih podjetjih še ni ure-
jena. Na boljšem so večja podjetja,
kjer imajo v večini primerov že ure-
jene obratne ambulante. V manjših
podjetjih, obrtnih obratih in delavni-
cah pa imajo omarice za prvo pomoč,
ki pa največkrat še niso urejene —
sanitarni material je nesterilen, oma-

rice so slabo zaprte in podobno.

V poročilu tajništva za delo pri OLO
Kranj o prvi pomoči v podjetjih po-
zemamo v zvezi s tem naslednje:

Prav bi bilo, da bi se izdala skupna
navodila o opremljenosti za prvo
pomoč. Sanitarni material tudi ne bi
smel biti preveč star. Kjer med obra-
ti oziroma delavnicami in pisarnami
ni prevlečke razdalje, naj bi bile oma-

rice za prvo pomoč v pisarnah. Tako
je omogočena lažja in boljše evidenca
nad potrošnjo sanitarnega materiala.
Ključ od omarice pa naj bi imela le
ena oseba, ki je v tem delu že kolikor
toliko izvežbana. S tem lahko prepre-
čimo tudi nepotrebno raznašanje sa-
nitarnega materiala in ga ohranimo
bolj sterilnega.

AKTUALNO VPRAŠANJE

Občine, krajevni odbori in volivci

Zborov volivcev ne sklicujejo
samo občinski ljudski odbori,
marveč tudi krajevni odbori, ki
naj bi redno v določenih rokih
poročali volivcem o svojem
delu. Pri tem gre za uveljav-
ljanje enega izmed načel, ki ve-
lja ne le za občinske ljudske
odbore, marveč tudi za krajev-
ne odbore, ki so družbeni orga-
ni krajevnih skupnosti: naslo-
niti se na volivce, ki naj pri
vseh važnejših vprašanjih po-
vedo svoja mnenja in predloge.
V nasprotnem primeru, če bi se
odtrgali od volivcev, bi ti orga-
ni kaj hitro zašli na birokrat-
ska pota, namesto da bi krepili
demokracijo v družbenem
življenju.

Na zborih volivcev na območ-
ju krajevnih odborov bi lahko
obravnavali vrsto lokalnih za-
dev, kakor ureditev vodovodov,
vaških poti, vnovčevanje kme-
tijskih pridelkov (v zadnjem
času na primer ponekod ne mo-
rejo odprodati vsega mleka),
razvoj sadjarstva, boljše izkori-
ščenje pašnikov, poslovanje tr-
govin in gostiln, razvoj turizma,
prav tako pa tudi delo šol (o
čemor naj bi poročali šolski od-
bori), pošolsko izobraževanje
kmečke mladine ipd. Predlogi

volivcev bi pripomogli k učin-
kovitejšemu urejanju marsikate-
re zadeve, ki želi tamkajšnje
prebivalstvo.

Podatki pa kažejo, da se kra-
jevni odbori za zdaj še ne na-
slanjajo dovolj na volivce. V
kranjski občini na pr. so bili
sklicani na pobudo krajevnih
odborov lani le trije zbori vo-
livcev.

Kakšno pa je sodelovanje ob-
činskih ljudskih odborov s kra-
jevnimi odbori in — po teh —
z volivci? Občinski ljudski od-
bori običajno vabijo predsed-
nike krajevnih odborov na ob-
čanska posvetovanja. Ljudski od-
bor kranjske občine namerava
— kot smo slišali na njegovi
zadnji seji — povabiti predse-
dnike krajevnih odborov tudi na
občinsko sejo, na kateri bo raz-
prava o občinskem družbenem
planu in proračunu. Taka prak-
sa je koristna zato, ker začne
krajevni odbori bolj čutili in
upoštevati pri problemih svojih
krajev tudi širše družbene po-
trebe. Se vedno premalo pa so-
delujejo s krajevnimi odbori
občinski svetli.

Občinski ljudski odbori obrav-
navajo predloge zborov voliv-
cev in krajevnih odborov. Ven-
dar nekateri občinski odborniki
ne poročajo o teh obravnavah
na prihodnjih zborih volivcev
ali vsaj krajevnim odborom. V
takih primerih začno volivci,
ki ne zvedo za usodo svojih pred-
logov, kritizirati občino, sčas-
oma pa se tudi pasivizirajo, češ:
»Čemu bi kaj predlagali, ko pa
nas nihče ne upošteva!« Včasih
pa občinski ljudski odbori tudi
ne zvedo za predloge volivcev
in krajevnih odborov, ker so
zapisniki zborov volivcev ali sej
krajevnih odborov površni in
nejasni. V takih primerih ne bi
prišlo do nepotrebne nezado-
voljstva volivcev, če bi usluž-
beni krajevnih uradov bolj
vestno skrbeli, da bi občinski
ljudski odbori prejemali na-
tatannejše zapisnike. Spričo ne-
izkušenosti se dogaja tudi to, da
vnašajo tu in tam kak — sicer
umesten — predlog volivca kot
sklep v zapisnik zbora, dasi-
ravno ga niso predlagali in izgla-
sovanje zbora in ga zato ljud-
ski odbor ni dolžan obravnavati.

Krajevni odbori imajo tudi
pravico odločati v zadevah iz
svojih pristojnosti, določenih v
občinskih statutih. Ker pa neka-
teri krajevni odbori še ne po-
znajo dobro svojih pristojnosti,
naj bi jih občinski ljudski od-
bori z le-timi bolj seznanjali,
občinska uprava pa naj bi in-
struirala uslužbence krajevnih
uradov. Na podlagi sklepov kra-
jevnih odborov izdajajo kra-
jevni uradi ustrezne odločbe.
Tako lahko krajevni odbori
sklepajo o odstranjevanju snega
na vaških poteh, o ureditvi
jarkov in o drugih zadevah, ki
so v zvezi z znanjem podobno
kraj, javnim redom ipd. Tisti,
ki take odločbe ne bi hotel
uresničiti, bi se moral zagovar-
jati pred sodnikom za prekrške.
Bržkone bi pa lahko za zdaj u-
govorili le malo ali pa nič pri-
merov, da so krajevni odbori
uporabili te svoje pravice, bo-
disi ker svojih pristojnosti še
dobro ne poznajo bodisi ker se
odborniki krajevnih odborov
bojijo zamere pri sovaščanih.

GLAS

GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X. — ST. 27 — CENA DIN 10.—

Kranj, 5. aprila 1957

7. APRIL - Svetovni dan zdravja

7. aprila 1948. leta je bil sprejet statut Sve-
tovne zdravstvene organizacije. Od takrat pra-
znujemo vsako leto tega dne Svetovni dan
zdravstva.

Le-ta je posvečen najpomembnejšim in najbolj
porečim zdravstvenim vprašanjem. Tako se je
letos Svetovna zdravstvena organizacija skupaj
s svetovno organizacijo za prebrano in polje-

delstvo zavzela za ustrezno in zdravo prebrano
prebivalstva na zemeljski obli.

Vprašanje prebrane namreč ni omejeno zgolj
na posameznike, marveč zajema vse države, vseb
kontinentov.

Zakaj pozvemo prebrani v našem stoletju
tolikšno pozornost?

Kakor bitro je namreč sodobna znanost od-
krila, katera živila ter v kakšnih količinah in
v kakšnem razmerju najugodnejše vplivajo na
človekovo zdravje v celoti, je naša dolžnost, da
to znanstveno teorijo spremenimo v prakso

Ne le zaradi števila in zastopstva

Mladina z delom dokazuje, da lahko uspešno sodeluje
v organih samoupravljanja

Priprave na volitve delavskih
svetov po podjetjih so v teku.
Izvršni odbori sindikalnih po-
družnic so že skoro povsod raz-
pravljali o kandidatih listah.
Tudi mladinske organizacije po
podjetjih so predlagale svoje
najdelavnejše člane za kandida-
te v nove delavske svete. Skoro
nikjer letos ni bilo opaziti, da
bi mlade člane v delavskih sve-
tih popolnoma odklanjali, kot
se je to dogajalo prejšnja leta.
Mladina si je s svojim delom,
s sodelovanjem pri reševanju pro-
blemov podjetij skoro povsod
pridobila enakovredno mesto
med starejšimi tovariši.

Ponekod pa so pri sestavljan-
ju kandidatnih list imeli do-
kajšnje težave pri izbiri kadra.
Starejši v več primerih ne po-
znajo dela mladine, zato jo po-
nekod še z nezaupanjem spre-
jemajo v svojo sredo. Zgrešeno
bi bilo, da bi bila mladina v
delavskih svetih samo zastopnik
svoje organizacije, škodilo bi,
če bi bila v delavskih svetih samo
zaradi števila. Če mladina res
ne kaže nikakršnega zanimanja
za reševanje proizvodnih pro-
blemov, nobene aktivnosti in vo-
lje za delo, potem je res bolj-
še, da ni zastopana v organih
delavskega upravljanja. Toda
trditve, da mladina ni sposobna
sodelovati pri delavskem upra-
vljanju, so le posledica nezani-
manja za delo z mladino, posled-
ica ozkega gledanja starejših.
Povsod tam, kjer se starejši za-
nimajo za delo mladine, ugotav-
ljajo pri nji tudi uspehe. Po-
manjkanje kadra prav tako ka-
že na neodgovoren odnos do vzgo-
je mladih. Lani sta bila v de-

lavskem svetu Železarne Jese-
nice le 2 mladinci, ki pa sta
tudi že dopolnila 25. leto. Ali
med 1800 mladinci res ni bilo
moč najti nekaj takih, ki bi
trezno presojeli gospodarska
vprašanja podjetja? Prav v Že-
lezarni je mladina s svojim de-
lom dokazala, da temu ni tako.
Kritizirala je ozkoprstnost partij-
ske org., razpravljala o te-
žavah proizvodnje, predlagala
in zahtevala, naj se uprava bolj
zanimata za mlade ljudi, vendar
je v več primerih naletela na
gluha ušesa. Zavzemala se je za
izboljšanje prehrane delavcev,
stanovanjskih razmer, ureditve
družabnega življenja — sedaj
pa se sprašuje, zakaj naj sploh
še razpravlja, če ni odziva.

Mladi člani delavskega sveta
večkrat na sejah zato ne raz-
pravljajo, ker čutijo, da jim še
manjka znanja. Ponekod so zato
organizirali posvetovanja s sta-
rejšimi člani, zahtevali material
pred sejami delavskega sveta,
vendar so le včasih dobili po-
trebna pojasnila.

Teh težav je občutno manj v
podjetjih, kjer so v organih de-
lavskega upravljanja in vodstva
podjetja pretežno mladi ljudje.
Tu ni opaziti, da pripomb in
predlogov mladih ne upoštevajo,
ker vsi delajo tesno povezani
drug z drugim — rešujejo pro-
bleme in odločajo. Močan na-
predek pri sodelovanju mladine
v organih delavskega upravljan-
ja je videti že v tem, da je
bilo lani v delavskih svetih v
kranjskem okraju 598 mladih
ljudi, kar je še enkrat več kot
predlanskim. 15 podjetij v kranj-
skem okraju vodijo predsedniki

delavskih svetov — mladinci, 16
pa je bilo lani mladih predse-
dnikov upravnih odborov.

Na nove volitve delavskih sve-
tov, kakor tudi na kongres de-
lavskega sveta se mladina pri-
pravlja zavestneje kot kdajkoli
prej. Po nekaterih podjetjih pri-
pravljajo analize dela delavskih
svetov, predloge, kako bi bilo
delo delavskih svetov boljše,
razpravljajo o materialni osno-
vi delavskih svetov itd. Razve-
seljivo je, da mladina rešuje
tudi proizvodne probleme in so-
deluje pri izpopolnjevanju pro-
izvodnih postopkov.

Ponekod pa ugotavljajo, da
ravno mladi tehniki in inženirji
niso dovolj aktivni v delu
upravljalcev, ker jim načela
delavskega upravljanja še niso
povsem znana. Mladina je zato
predlagala, naj bi na šolah
učence bolj seznanjali z načeli
in namenom delavskega in dru-
žbenega upravljanja. Učenci in-
dustrijskih šol pa naj bi so-
upravljali tiste delavnice, ki po-
slujejo s samostojnim finan-
siranjem.

Niso redki primeri, kjer si
mladina prizadeva, da bi se pro-
duktivnost dela povečala in s
konkretnim delom dokazuje to-
varšem, da se da napraviti več.
Na žagi »Gorjana« pri Bledu je
mladina predlagala upravlje-
tja, naj bi ustanovili posebno
mladinsko izmeno, da bi sami
dokazali, koliko lahko naredijo.
Kadar bo mladina povsod s
konkretnim delom dokazala svo-
je sposobnosti, ne bo več pre-
mešljan, kje najti kader, ki bi
bil sposoben upravljati podjetja.
Lj.

naš razgovor

VSESTRANSKO IN MNOŽIČNO

Albin Završnik se že blizu 30 let ukvarja s te-
lesno vzgojo mladine. Dolgo vrsto let vodi telovad-
no društvo Partizan na Bledu. Ob zadnjem držav-
nem prazniku je prejel odlikovanje za uspešno delo.
Prosil sem ga za nekaj besed.

»Znano je, da je Partizan nadelavnejše društvo
na Bledu. Kaj sodite o tem vi, kot njegov pred-
sednik?«

»Sadovi našega dela in prizadevanj so očitni.
500 mladih telovadcev in uspehi, ki jih dosegajo
naši člani na vseh tekmovanjih, so najboljši do-
kaz za to.«

»Ali lahko poveste nekaj o delu društva? Kak-
šen je njegov obseg?«

»Prvo naše načelo je vsestranskost in množič-
nost. Vsi telovadci gojijo osnovno vadbo, vadbo na
orodju, igre z žogo, atletiko, plavanje in smučanje.
Razen rednih domačih telovadcev imamo v evi-
denci vsi tisto mladino, ki zaradi šolanja ali služ-
beno začasno odhaja z Bleda, in se vrača k telo-

vadbi ob vsaki priložnosti (dijski, uslužbeni in delavci,
ki so zaposleni izven Bleda). Velik del mladine
prihaja tudi iz okoliških vasi, kjer se bodo v do-
glednem času razvila samostojna društva. Izgledi
za to so v Ribnem, v Selu in Zaspu, od koder
imamo že vključene predstavnike, ki dobivajo pri
nas praktično in organizacijsko znanje, tako da
bodo prej ali slej pričeli s samostojnim delom.«

»Ali ste nastopali že na kakšni večji prireditvi?«

»Sodelovali smo na vseh okrajnih tekmovanjih,
kjer so posamezniki in vrste dosegli vridna mesta,
kot celota pa smo med gorenjskimi partizanskimi
društvi v skupni oceni prepričljivo zasedli prvo
mesto. Med velike uspehe štejemo tudi prvenstvo,
ki ga je dosegel mladinec Božo Jemc, letošnji dr-
žavni prvak v skokih.«

»Kaj pa načrti za bodoče?«

»Udeležili se bomo vseh okrajnih in republiških
prireditev Partizana. Pripravljamo program za pre-
slavo praznika mladosti in za republiški zlet v
Ljubljani.«

TOKRAT O PIONIRJIH!

Pionirji osnovne šole v
Stražišču imajo svoj lut-
kovni krožek. Kaže, da so
zadovoljni (levo zgoraj).
Imajo pa tudi poseben ki-
no krožek (desno zgoraj).
Koristno delo opravljajo
tudi pionirji (spodaj), saj
tako koristijo sami in na-
šemu gospodarstvu...

TE DNI PO SVETU

Zvedelo se je, da bo jugoslovanski državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović v juniju obiskal Norveško in tako vrnil nedavni obisk norveškega zunanjega ministra v Beogradu g. Langeja.

Na svojem potovanju po deželah Bližnjega Vzhoda je podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović - Tempo v sredo zapustil Sirijo.

Pred odhodom iz Sirije je dal podpredsednik Vukmanović izjavo za tisk, v kateri se je najprej zahvalil za prisrčni in prijateljski sprejem, nato pa poudaril, da pomeni ta sprejem v Siriji nedvomno potrdilo prijateljstva, ki ga narodi Sirije in Jugoslavije že vrsto let uspešno razvijajo, prežeti z željami, da prispevajo h krepitvi miru na svetu in urejejo pot svojemu notranjemu gospodarskemu in političnemu razvoju ter procvitu.

Predsednik Združenih držav Amerike Eisenhower je na običajnem sestanku z novinarji izjavil, da bo vlada nadaljevala pogajanja z Egiptom o Sueskem prekopu, dokler bo kazalo, da je moč najti zadovoljivo rešitev tega vprašanja. ZDA bodo še nadalje podpirale OZN, ki so prevzele največjo odgovornost v pogajanjih o Sueskem vprašanju. Kar se tiče stališča nasproti Izraelu in njegovim zahtevam, je ameriški predsednik dejal, da bo ponudil svoje usluge v tem smislu, da bo izraelskim ladjam zagotovljena svobodna plovidba po Akabskem zalivu in dosežena miroljubna ureditev položaja na področju Gaze. Kar pa zadeva plovbo izraelskih ladij po Sueskem prekopu, je dejal, da ameriška vlada Izraelu ni dala nobenih obljub.

Vodja socialno-demokratske stranke Erich Ollenhauer je novinarjem izjavil, da se ne strinja z izjavo zunanjega ministra Brentana, da med vlado in opozicijo ni bistvenih razlik v politiki za združitev dežel. Ollenhauer pa je poudaril, da so gledišča obeh strani enaka samo kolikor gre za cilj, da pa se nazori vlade in opozicije o poteh do tega cilja močno razlikujejo.

Anketa Organizacije Združenih narodov o socialnih razmerah v svetu iz leta 1956 kaže, da je človeštvo na več področjih doseglo lepe uspehe. Proizvodnja in potrošnja hrane v svetu narašča, vendar je razdeljena neenako. Anketa tudi kaže, da nepismenost pada, in da narašča število otrok, ki hodijo v šolo. Glede industrije kažejo podatki tako veliko povečanje, kakršnega svet še ne pomni.

V anketi pa je poudarjeno, da napredek ni zadovoljiv, če upoštevamo revščino in potrebe velikih področij sveta in možnosti za gospodarski napredek. Glavna ovira za razvoj na socialnem področju so politični problemi in oboroževanje. Trenutno je na svetu 2691 milijonov ljudi. Od 30. junija 1951 do 30. junija 1955 je naraslo število ljudi za 172 milijonov. V tej zvezi je čedalje večja potreba po novih šolah in bolnišnicah, pa tudi vprašanje zaposlenosti je ponekod zelo pereče. Če bo število ljudi na svetu tako naraščalo, se bo delovna sila v 20 letih podvojila.

Iz Teherana poročajo, da je podal ostavko predsednik iranske vlade Husein Ala. Šah je ostavko sprejel in poveril mandat za sestavo nove vlade dvornemu ministru Manučeru Egbalu.

Pokrajinska skupščina vzhodnega Pakistana je sprejela resolucijo, ki terja popolno avtonomije, pri čemer naj bi ostali v pristojnosti centralne vlade v Karadžiju posli narodne obrambe, zunanje zadeve in finance.

IZDAJA CASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJSEK / TELEFON UREDNIŠTVA ŠT. 473, 397 - TELEFON UPRAVE ŠT. 190 / TEKOCI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-Z-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESECNA 50 DINARJEV

LJUDJE IN DOGODKI
NOVI »DRANG NACH OSTEN«?

Tisti, ki ne pozna trenutnega gospodarskega položaja Zahodne Nemčije, je morda presenečen ob stalni prednovici, da se je 81-letni nemški kancler Adenauer odločil na dolgo pot v Iran in Turčijo. Kdor pa je podrobneje seznanjen s silnim poletom nemškega gospodarstva po vojni, s tako imenovanim »nemškim čudežem«, z nujnimi potrebami po novih trgih za čedalje številnejše nemške proizvode, ta se ne bo začudil podjetnosti že zelo priletnega kanclerja. Prav tako pa bo lahko doumel, čemu tudi ostala potovanja nemških politikov in gospodarstvenikov na azijsko področje. Razen Adenauerja se je proti vzhodu odpravil tudi podkancler in sicer v Pakistan in v Grčijo. Zunanji minister von Brentano je pravkar končal turnejo prek Washingtona v Avstralijo in Indijo. Posebna delegacija bonnske vlade pa roma po azijskih deželah. V Kairu so odprli razstavo zahodnonemške industrije; nemški strokovnjaki pa so že davno nehali biti nenavaden pojav na Bližnjem vzhodu. Vse to je le nadaljevanje prave »ofenzive« zahodnonemških državljanov in industrijalcev v deželah Bližnjega, Srednjega in

Daljnega vzhoda. Nemško gospodarstvo že dalj časa išče širših okvirov za svojo dejavnost. Po vojni se je nemška industrija znova razmahnila. Nemcem pa so pri tem pomagale nekatere srečne okoliščine. Dobilni so veliko pomoč iz ZDA, korejska vojna jim je izredno koristila, za vojsko dolej še niso skoraj nič potrebovali, ker je še niso vzpostavili, v porušeni deželi so uvedli nove, najmodernejše stroje in tako modernizirali vsu industrijo; spretno izkoriščajo nasprotja med obema blokoma na svetovnih tržiščih in se tako uveljavljajo na tujih trgih... No, in če k vsemu temu prštejemo še njihovo samodisciplino, smisel za tehniko in natančnost — potem razumemo vsaj delno, zakaj je nemško »gospodarsko čudo« presenetilo svet. Lani je sicer bilo čutili rahel zastoj v nenehnem napredovanju nemške gospodarske zmogljivosti, vendar je tudi v tem letu nemško gospodarstvo zaznamovalo nekaj rekordnih števil. Indeks industrijske proizvodnje se je v letu 1956 dvignil na 211 odstotkov, če označimo l. 1936 s 100%. Lani je Zahodna Nemčija dosegla najvišjo stopnjo zapo-

slenosti v vsej svoji zgodovini — skoraj 20 milijonov zaposlenih, medtem ko je število nezaposlenih padlo na 2%. Zlate rezerve in preseček v plačilni bilanci nepretrgoma rastejo. Po vojni je Nemška banka ustvarila zlati rezervi 116 milijonov mark, danes pa je v zakladnici Nemške banke nič manj kot 18 milijard v zlatu ali v tujih devizah. To je več kot 5 milijard presečka nad vsoto mark, ki so v denarnem obtoku. S tem presečkom bi Zahodna Nemčija lahko skoraj trideset let uvažala iz inozemstva, ne da bi ji bilo treba pri tem količjak izvoziti. Nemški izvoz raste iz dneva v dan. Lani je Zahodna Nemčija izvozila in uvozila blaga v vrednosti skoraj 60 milijard mark, to je za 9 milijard več kot predlanskim ali trikrat več kot leta 1950. Pri tem je uvozila za skoraj 4 milijarde manj, kot pa izvozila. Od leta 1950 do 1955 se je udeležba Zahodne Nemčije v svetovnem izvozu industrijskih izdelkov (brez vzhodnih držav) povečala od 7,3% na 15,3%, medtem ko je v nekaterih drugih kot na primer Angliji padla. Kako je Zahodna Nemčija spodbudila druge zahod-

ne tekmece v zunanji trgovini, najbolje kaže primerjava z Veliko Britanijo. Obseg izvoza obeh držav je znašal:

Leto	Britanija	Zah. Nem.
1951	101	143
1952	95	154
1953	98	180
1954	104	223

Ista podoba velja za izvoz v dolarsko področje, medtem ko je v Latinski Ameriki Zahodna Nemčija že dolgo na prvem mestu med evropskimi deželami. Celotna ZDA že zaskrbljeno gledajo na nemškega tekmeča. (V izvozu avtomobilov so Nemci že presegli Amerikance). Zda se je ost nemškega gospodarskega prodiranja obrnila proti Bližnjemu in Srednjemu vzhodu. V nasprotju med glavnimi tekmeči na tem občutljivem področju skuša zahodnonemški kapital pobrati smetano. Odtod tudi tako široka dejavnost nemških gospodarstvenikov in vodilnih politikov. Njihova prizadevanja imajo torej samo en cilj: utreti pot razmahu nemške industrije na nova, še nezasedena tržišča. Pravi »Drang nach Osten« v novi obliki.

MARTIN TOMAZIČ

kratko, vendar zanimivo

NAMESTO VENCA NA GROB MOSE PIJADA

so darovale za dograditev Sindikalnega doma v Kranju naslednja podjetja: »Iskra« 25.000 din, »Pletenina« 15.000 din, »Zvezda« 5000 din, »Standard« 3000 din in Podjetje za vzdrževanje prog Jesenice 5000 din.

IDEJNI NAČRT ZA KAMNIŠKO GIMNAZIJO

Republiški svet za šolstvo je razpravljal o idejnem projektu za novo šolsko poslopje, ki ga nameravajo graditi v Kamniku. Komisija je ugotovila, da je idejni načrt ing. Novinška zelo primeren, vendar je zaradi številne predlagala zmanjšanje števila učilnic. Načrt bo moral upoštevati kasnejšo dozidavo novega trakta.

SPET GOZDNI POŽAR V SOTESKI

Popoldanski vlak na progi Bohinjska Bistrica—Jesenice je pretekel soboto spet zanetil gozdni požar v Soteski. Kljub temu, da je bil požarno varstveni pas sveže očiščen, se je ogenj bliskovito razširil v strmine, kjer je varovalni gozd. Uslužbenec gozdnega gospodarstva Bled so takoj poklicali na pomoč bližnje gasilce, garnizon JLA Bohinjska Bela in prebivalstvo. Gašenje je bilo zelo nevarno, ker se je v strminah rušilo kamenje, vendar je bil uspeh požrtvovalnega gašenja viden že ponoči. Preostanek

ognja je naslednji dan pogasil dež. Na požrtvovalne gasilce je neugodno vplivalo, ker so med gašenjem prihajajoče lokomotive znova sipale snope isker v okolico. Stroški, škoda in telesne poškodbe so precejšnje, zato se taši požari ne bi smeli vsako leto ponavljati. I.H.

DELAVCI »PLAMENA« BODO LETOVALI V PORTOROŽU

V preteklih dveh letih je imel delovni kolektiv tovarne »Plamen« Kropa najet prostor za letovanje v Povill. V ponedeljek, 1. aprila, pa je delavski svet sklenil kupiti pri Portorožu stavbo in en hektar zemlje, kjer bodo postavili taborniške hišice in šotore. Delavski svet bo na ta način zagotovil kolektivu in družinskim članom, da bodo lahko preživljali letni dopust ob morju. C.R.

RAZSTAVA DOKUMENTACIJE PROMETNIH NESREČ V RADOVLJICI

Avto-moto društvo Radovljica je 31. marca odprlo razstavo o prometnih nesrečah, ki so se v zadnjih letih zgodile v Sloveniji. Razen fotografij je prikazana tudi literatura o prometnih znakih in cestno-prometnih predpisih. Za razstavo je med prebivalstvom veliko zanimanje, saj si jo je v dveh dneh ogledalo nad 2000 ljudi. Med njimi so vsote tudi osnovne šole iz radovljske občine, Kmetijska šola Poljče, gimnazija Radovljica

ca in pionirski odred Kropa. V Kropi so predvajali tudi film o prometnih nesrečah. J.S.

LOV NA KLENE

Z električnim agregatom je Ribiško društvo Ljubljana skupno s kamniško ribiško družino organiziralo odlov roparskih klenov v Nevljici, ki se pri Kamniku izliva v Bistrico. Kleni so se v Nevljici tako razmnožili, da so domala uničili ves zarod postri in lipanov, čeprav so kamniški ribiči vsako leto vložili v vodo okoli 20.000 mladice. Očiščevalna akcija je bila uspešna. Nekateri kleni so tehtali tudi poldrug kilogram. Z.

PROMETNA NESREČA NA PRIMSKOVEM

3. aprila ob 19.40 uri se je dogodila prometna nesreča na Primskovem, kjer je motorist Ivan Kočevar zavožil izven cestišča v desno, kjer je hotel obrniti pred snežnim plugom, last gozdne uprave. Ob tej priložnosti je s prednjim delom motorja zadela ob plug, zaradi česar je padla z zadnjega sedeža 9-letna Marija Kočevar in si zlomila desno nogo. Odpejali so jo v bolnišnico v Ljubljano.

NEKAJ ZANIMIVIH ŠTEVILK Z LETNE KONFERENCE OBČINSKEGA ODBORA ZB V ŠK. LOKI

Od 759 članov ZB v občini Škofja Loka jih nad 300 sodeluje v odborih organizacij in organih družbenega upravljanja.

Občinski odbor ZB ima 5 komisij: komisija za prošnje in pritožbe pomaga borem do primernih služb, skrbi za vdove in invalide; za otroke padlih borcev (86 otrok, sirot dobi povprečno mesečno podporo 4800 din, nekateri dosežejo celo znesek 9000), premalo pozornosti pa posveča vzgoji. Komisija za dokumentacijo ima zbranih že čez 5000 arhivalj v Muzeju NOB; — komisija za spomenike ima v varstvu 13 plošč in 6 spomenikov NOB. Komisija za izvenarmadno vzgojo se edina ni zaslala pri delu in doslej še ni uspela navezati stikov z ostalimi organizacijami in društvi.

Organizacija ima že tudi precejšnje premoženje — Dom ZB (10 milijonov dinarjev) — zgraditi pa bo treba še primeren spomenik 50 talem za Kamnitnikom.

Zborovalci (80 delegatov) so sklenili, da bodo še tesneje sodelovali v delavskih svetih in dajali ton gospodarskemu in političnemu življenju občine. K. J.

naša kronika

ZASEDANJE OLO KRANJ

Zvedeli smo, da bo 9. aprila zasedanje OLO Kranj. Oba zbora Okr. ljudskega odbora bosta na tem zasedanju poslušala poročila o delu svetov in razpravljala o njih. Na tem zasedanju bo ljudski odbor izvolil nove svete.

PRIPRAVE ZA VOLITVE DELAVSKIH SVETOV

Občinski sindikalni svet v Trzinu je pred kratkim sklical vse predsednike sindikalnih podružnic. Udeleženci so sklenili, da bodo sindikalne organizacije po vseh podjetjih organizirale predvolilne sestanke, na katerih bodo člani DS poročali o delu v preteklem obdobju in o nadaljnjih nalogah samoupravnih organov. Na teh sestankih bodo izbrali tudi kandidate za nove delavske svete, med katerimi naj bi bilo čimveč delavcev, žena in mladine iz proizvodnje. Sp

ZAPOSLOVANJE INVALIDOV — VAŽNA NALOGA PQRSEDNOVANJA DELA

V četrtek je bila v Kranju okr. konferenca, ki so se je udeležili šefi občinskih posredovalnic in referatov za delo pri ObLO. Razpravljali so o delu in problemih posredovalne službe in poklicnega svetovanja. Razgovarjali so se o delu v letu 1957. Glavna naloga naj bi bila zaposlovanje delavcev, kjer

naj bi bila upoštevana analitska ocena delovnih mest, predvsem pa bo važna naloga posredovanja pri zaposlovanju invalidov.

Razgovarjali so se tudi o anketi sekretariata za delo pri Zveznem izvršnem svetu glede brezposelnosti. Sklenili so, da bodo vodili politiko zaposlovanja v tej smeri, da bodo imeli prioriteto pri zaposlitvi tisti ljudje, katerim je služba glavni vir dohodkov.

ODRED PREDVOJAŠKE VZGOJE V TRŽIČU VKLJUČUJE 200 MLADINCEV

Obvezniki predvojaške vzgoje v Trzinu se želijo seznaniti s sodobnim orožjem, zato bodo še to pomlad obiskali garnizijo v Križah. Odred bo imel zbor vsaka dva meseca, izreden zbor pa v primeru elementarnih nesreč, požarov itd. LaEr

NAD 100 KVALIFICIRANIH DELAVCEV ŽELI DOSEČI VISOKO KVALIFIKACIJO

Nad 100 kvalificiranih delavcev jeseniške železarne želi te dni polagati pred okrajno izpitno komisijo izpit za visoko kvalifikacijo. Prva skupina 14 kandidatov je polagala izpite minulo soboto, v naslednjih sobotah pa se bodo vrstili še ostali. Prvi kandidati so opravili izpit za visoko kvalificirane delavce povprečno z dobrim uspehom.

KAJ SODIMO O...

PREHRANI V LJUDSKI KUHINJI V KRANJU

Z ustanovitvijo Ljudske kuhinje v začetku letošnjega leta naj bi bila uresničena dolgoletna želja številnih kranjskih delavcev in uslužbencev. Prehrana v gostilnah je bila draga, menze, kjer bi lahko dobili ceneno in okusno hrano, pa v Kranju ni bilo. Ker nas je zanimalo, če so abonenti zadovoljni s prehrano v novi kuhinji, smo nekatere izmed njih vprašali za mnenje: PRVA ABONENTKA: »S hrano nisem preveč zadovoljna in menim, da je kosilo le približno trikrat v tednu vredno 80 dinarjev, kolikor plačam zanj. Prikuhe so običajno dobre in dovotj okusne, slaba je predvsem juha. V začetku so kuhali tu mnogo bolje, potem pa se je kakovost posameznih obrokov vidno poslabšala. Glede čistote nimam pripomb.«

DRUGI ABONENT: »V Ljudski kuhinji se hranim že od njene ustanovitve. V začetku mi je hrana ugajala, kasneje pa vedno manj. Zadnje dneve se je spet izboljšala, kar je verjetno posledica sestanka, ki ga je imelo vodstvo kuhinje z abonenti. Obroki so okusno pripravljani in tudi čiš-

toča je v redu. Stalni abonent nameravam biti še naprej, ker sem prepričan, da bo kvaliteta prehrane ostala na sedanjih ravni.«

TRETI ABONENT: »Kranjska Ljudska kuhinja je za nas delavce pomembna pridobitev. Predlagam pa, da bi uvedla dva menuja po zgledu Ljudske kuhinje v Ljubljani. Marsikdaj si želim za kosilo, samo enolončnico, ki je tu žal ne morem dobiti. Selo potem, ko se bom lahko najedel tudi za 30 ali 50 dinarjev, bo to zame res ljudska kuhinja. Mislim, da moje želje niso preveč zahtevne.«

ČETRTI ABONENTKA: »Ze nekaj let se hranim po različnih gospodarskih obratih, zato me je vest o ustanovitvi Ljudske kuhinje zelo razveselila. Predvsem zaradi cene, saj za 80 dinarjev nikjer nisem mogla dobiti poštenega kosila, 100 dinarjev pa človek že kar težko premore. S hrano v Ljudski kuhinji sem zadovoljna, menim pa, da bi bili sestanki z abonenti od časa do časa zelo koristni. Vsakdo bi povedal, kaj mu ne ugaja, vodstvo pa bi potem skušalo ustreči željam večine abonentov.« J. O.

Gorenjski obveščevalce

Gorenjske bodice

ZDRAVNIŠKA DEZURNA SLUŽBA

Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Od privatnikov malih oglasov ne objavljamo pred vplačilom. Cena malih oglasov je: Preklje 20 din, izgubljeno 10 din, ostalo 12 din od besede. Naročniki imajo 20% popusta.

TELEFONSKA ŠTEV. NAROČNIŠKO - OGLAS. ODD. JE: 190

Prodaj stroj za izdelavo cementne strešne opeke. Cena 30 tisoč dinarjev. Sešek Lovro, Primskovo, nova hiša pri tovarni IBI, Kranj.

Po nizki ceni prodaj brejo kozo. — Bertonec, Posavec, Podnart.

Prodaj vrtno seno, otavo in lucerno. — Slanc, Preddvor.

Prodaj mlatnico in drobilce (šrotar) za koruzo. Slanc, Preddvor.

Prodaj enostanovanjsko hišo v bližini Kranja. Naslov v ogl. oddelku.

Prodaj nosilko (traverzo) 4,10 metrov dolgo. — Kos Ciril, Klanc 35, Komenda.

Motor kolo »Horeks« 500 cm prodaj ali zamenjam za radio, Moped ali harmoniko. Naslov v oglašnem oddelku.

Prodaj novo kuhinjsko pohištvo. Naslov v oglašnem oddelku.

Prodaj kratek klavir znamke »Stelzhammer« kovinske konstrukcije. Naslov v upravi.

Prodaj motorno kolo 350 cm. Marenčič Janez, »Projekt« — Kranj.

Prodaj malo rabljeno moško kolo. — Gregorčičeva, števil. 11, Kranj.

Prodaj spalnico po ugodni ceni. Naslov v oglašnem odd. Stavbu parcelo v centru, velikosti 1000 kvadrat. metrov, ograjeno, sadno drevje in garaža prodaj. Kranj, Gosposvetska 3.

Brezplačno dam gnoj na Gorenji Savi. Naslov v oglašnem oddelku.

Kupim zapravljivček v dobrem stanju — najraje gorenjske oblike.

Prodaj parcelo z vgrajenimi temelji za stavbo na Kolarici. — Bavec Feliks, Cesta na Rupco 22, Kranj.

Motorno kolo 250 prodaj. — Rozman, Češnjica 5, Podnart.

Iščem začasno stanovanje v bližini Visokega. Stanodajalcu nudim nagrado.

Trgovsko podjetje »Elita« — Kranj sprejme prodajalko za tekstilno stroko.

Stanovanje dobi in še kaj, tišči, ki bi šel za oskrbnika na malo posestvo. Pojasnila daje Fišer Z., Radovljica, Ljubljanska 13.

Nudim hrano in stanovanje starejši ženski, ki bi pomagala v gospodinjstvu. Naslov v ogl. oddelku.

Ljubiteljček otrok, ki bi pazila na 2 otročička v dopoldanskih urah od 6. do 14. ure, nudimo stanovanje in hrano. Nastop takoj. Ponudbe sprejemam

vsak dan od 16. ure dalje. Naslov v oglašnem oddelku.

Postrežnica k bolnici od 7. do 15. ure dnevno takoj sprejemam. Naslov v oglašnem oddelku.

Nudim takoj vseljivo stanovanje osebi, ki bi mi dala posojilo. Ostalo po dogovoru. Doder, Zg. Bitnje (pri Gmajni).

Trgovec z vinom, star 38 let lepe zunanosti, želi spoznati žensko, ki poseduje posestvo v svrhu pomanstva in morebitne ženitve. Ponudbe poslati na ogl. oddelku pod »svetoča pomlad«.

Po možnosti je priložiti sliko. Prekljujem števil. bloka 26985 izdanega v Komisijiški trgovini Kranj dne 6. junija 1955 za neveljavnega. — Rant Janez.

Podpisana Janez Marija iz Sp. Besnice 39, prekljujem kot neresnične svoje izjave o Jancu Avguštinu iz Sp. Besnice ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

OBJAVE

»GORENJKA«

trgovina s čevlji in torbarskimi izdelki — Kranj, Prešernova 13

Obveščaje svoje cenene odjemalce, da so bile za prodajo v mesecu marcu izžrebane številke:

0001 0015 0022 0026 0027 0039 0057 0059 0063 0079 0088 0098 0171 0189 0201 0204 0205 0211 0216 0220 0225 0233 0258 0261 0264 0275 0290 0300 0316 0317 0333 0336 0403 0409 0422 0427 0451 0468

Dobitke je prevzeti do 30. apr. 1957 v trgovini »Gorenjka«, — Kranj, sicer zapadejo.

Oglejte si nove spomladanske vzorce. — Se pripravite »Gorenjka«

Okrajni higienski zavod v Kranju opozarja vse organizacije na Gorenjskem: SZDL, Rdeči križ, Društva prijateljev mladine in Zdravstvene domove, da svetovni dan zdravja dostojno proslavijo. Organizirajo naj predavanja, v katerih bo poudarjena pomembnost tega dne. V ta namen naj se držijo naših pismenih navodil.

OBJAVA

Avtopromet Kranj obvešča: Odhodi avtobusov iz Kranja v Ljubljano:

ob delavnikih: 6.40, 9.00, 10.00 in 18.30

ob nedeljah: 6.40, 11.10 in 18.30

Odhodi avtobusov iz Ljubljane v Kranj:

ob delavnikih: 7.40, 10.30, 11.20 in 19.20

ob nedeljah: 10.30, 12.20 in 19.30

Iz Ljubljane direktna povezava za Golnik:

ob delavnikih: 11.20 in 19.30

ob nedeljah: 10.30, 12.20 in 19.30

KINO

KINO »STORŽIČ« KRANJ 5. in 6. aprila, amer. barvni film »POT V HOLLYWOOD«, ob 16., 18. in 20. uri.

7. aprila, ob 9.30 uri ameriški barvni film »JUŽNO OD SAHARE«, ob 14. uri ameriški risani film »NASI ZVESTI PRIJATELJI«, ob 16., 18. in 20. uri amer. barvni film »POT V HOLLYWOOD«.

PINO »TRIGLAV« PRIMSKOVO

5. aprila, franc. film »MARJANA MOJE MLADOSTI«, ob 20. uri.

7. aprila, amer. barv. film »JUŽNO OD SAHARE«, ob 18. in 20. uri.

KINO »SVOBODA« STRAZIŠČE

6. aprila, ameriški barv. film »JUŽNO OD SAHARE«, ob 18. in 20. uri.

7. aprila, ob 16. uri ameriški barvni film »JUŽNO OD SAHARE«, ob 18. in 20. uri ameriški barvni risani film »NASI ZVESTI PRIJATELJI«.

KINO NAKLO

6. aprila, ameriški barv. risani film »NASI ZVESTI PRIJATELJI«, ob 20. uri.

7. aprila, franc. film »MARJANA MOJE MLADOSTI«, ob 16. in 19. uri.

KINO »RADIO« JESENICE

5. aprila, ameriški film »BELI JORGOVAN«, ob 18. in 20. uri.

6. in 7. aprila, ameriški film »PLAMEN OPOLDNE«. V soboto ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 16., 18. in 20. uri — dopoldne ob 10. uri matineja mladinskega filma.

KINO »PLAVŽ« JESENICE

5. aprila, angleški film »OČKA VRNI SE« ob 18. in 20. uri.

6. in 7. aprila, ameriški film »BELI JORGOVAN«. V soboto ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 16., 18. in 20. uri — dopoldne ob 10.30 uri matineja mladinskega filma.

KINO ZIROVNICA

6. aprila, angleški film »OČKA VRNI SE«.

7. aprila, brazilski film »RAZBOJNIK«.

KINO DOVJE MOJSTRANA

6. aprila, brazilski film »RAZBOJNIK«.

7. aprila, ameriški film »ONA IŠČE SREČO«.

KINO BLEJ

Od 5. do 7. aprila, italijanski film — drama »PREPOVEDANE ZENSKE«.

KINO RADOVLJICA

5. in 6. aprila, amer. glasbeni film »ZENE ORKESTRA«. V petek in soboto ob 20. uri.

7. aprila, ameriški glasb. film »ZENE ORKESTRA«, ob 15.30 in 20. uri ter franc. film »SLUZKINJA IN JAZ« ob 17.30 uri.

KINO LJUBNO

6. in 7. aprila, ameriški barv. film »SKARAMUS«, v soboto ob 19.30 uri ter nedeljo ob 16. in 18. uri.

KINO »SORA« ŠK. LOKA

Od 5. do 7. aprila italijanski film »NEVSEČNOSTI NOVOPOROČENCA«.

KINO »KRVAVO« CERKLJE

6. in 7. aprila, angleški film »RING«, v soboto ob 20. uri ter v nedeljo ob 16. in 20. uri.

GLEDALIŠČE

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek 5. aprila ob 20. uri — izven — premiera William Inge: »AVTOBUSNA POSTAJA«, komedija.

Sobota 6. aprila ob 15. uri — zaključna predstava za šole Zabnica in Predoslje. Franc. Milinski »MOGOČNI PRSTAN«.

Nedelja 7. aprila ob 16. uri — izven in za podeželje. William Inge: »AVTOBUSNA POSTAJA«, komedija.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

V soboto 6. aprila ob 19.30 uri Alde de Benedetti »DVA DUCATA RDEČIH VRTNIC«.

V nedeljo 7. aprila ob 14.30 uri Alde de Benedetti »DVA DUCATA RDEČIH VRTNIC« — zadnjikrat.

V nedeljo 7. aprila ob 20. uri gostovanje na Sl. Javorniku Andre Roussin »OTROCI PRIHAJAJO«, komedija.

TRŽNI PREGLED

V SKOFJI LOKI

V sredo, 3. aprila je bila tudi na loškem trgu izbira precejšnja. Cene, ki smo jih zabeležili, so naslednje: kisle zelje 50 din kg, por 7—10 din kom, merica špinače in regrata po 20

»Strela skrtačena, si že slišal, kako so se začeli na Zvezli borci v Komendi štrajtati zavoljo spomenika padlim borcem?« me je ondan pozdravil znanec iz Komende.

»Ne pripoveduj mi pravljic, sem ga zavrnil. »Kaj ni dovolj, da me že drugi dan za dnem krmijo z njimi. Veš, pravljica je eno, resnica je drugo; razen tega so se pa na Zvezli borci v Komendi — kakor vem — vseskozi dobro razumeli.«

»Ze že, toda, odkar so začeli ugotavljati, da se je na spomenik padlih borci vrnilo tudi nekaj imen ljudi, ki niso imeli ničesar skupnega z NOB, so si pa v laseh, da nikoli tako,« je hitel razlagati možakar.

Pozneje sem se v stvar zamislil, vendar do posebnih zaključkov nisem prišel. Vprašujem pa se, kje tiče vzroki tej napaški? Vsekakor v malomarnosti odgovornih ljudi, ki so zbirali in preverjali podatke o padlih borcih, katerih imena so nameravali vklesati v spomenik.

Verčevanje: lepa in hvalevredna zamisel! Vsi varčujmo: šolarji, delavci, učitelji, beneti, moja Marijana (žal, z vsem drugim, le z jezikom ne), jaz tudi (ker je mesec tako preključano dolg, da se vleče kot slina za polžem) in naposled — epidemija varčevanja je okužila še kranjsko občino. Docela pravilno! Kako pridejo naposled do tega, da bi jim vsak neobdobje očital, češ da po nemarnem ravnanju denar. Kakor rečeno: začel so s takimi varčevanji. Najprej so uknili občinski kranjskim uradom časopise. No, prvi prihranki, čeprav pišči, so tu. K tem prvim, so prišli še drugi izdatnejši prihranki: občina sploh ni nabavila kranjskim uradom telefonskih imeni-

kov. — Vse lepo in prav, če ne bi s tem povzročili pravcate babušonske zmešnjave. Kaj bi telefoni brez imenikov? Znajdi se! se tolažijo vrli ljudje na krajevnih uradih, zraven pa kot obsedeni vse vprek vrte telefone in nadlegujejo ostale lastnike telefonskih aparatov, naj jim poščejo ustrezne številke v imenikih. — Prava sreča, da krajevni uradi ne plačujejo telefonskih pristojbin, saj bi uradniki v nasprotnem primeru zatelefonirali vse občinske dohodke.

Za vestno in požrtovalno delo — ustrezno plačilo! Do tega zaključka sem prišel ono nedeljo, ko sem pribrenčal pred krajevni urad v Predosljih. — Fiks, kako sem se začudil, ko sem videl, kako tamkajšnji metičar, nedelji — gospodovemu dnevu navkljub, »gara«. Pa ne mislite, da gara sam. Ne, še so na svetu ljudje, ki radi priskočijo bližnjemu na pomoč — v našem primeru — metičarju pri njegovem napornem delu. Ker čedna družina se je takrat zbrala na metičnem uradu, pa dolgoletni bližnji tudi ni manjkalo. Iz njihovega bučnega veselja sem razbral, da nedeljsko delo na tem uradu vendar ni tako naporeno. Ne, prav zabavno je, zlasti kadar vznemirjajo telefonske naročnike, katerim, če je treba, naprtijo tudi vrsto besednih cvetik, ki so tako »dišeče, da jih še »bodice« ne bi prenesle.

Madonca, pa le ne vem, zakaj so mi Ločani zadnje caje tako pri srou. Kar ne morem in ne morem jih pozabiti. Tokrat pa, da ne bodo rekli, kako sem enostranski, bom potroštel še z nekaterimi cvetkami z misijonskega vrtička.

Zadnjič, ob času misijona je bilo, sem krivirtil po Loči. Pa mi je občitalo oko na gruči šolarjev. »Sa-

krament,« sem poskočil in hkrati pomislil, kako da imajo škofjeloški otroci kar nenadoma tako dolga ušesa in lase nad ušesi (ta sladke) zmršene kakor sručja gnezda Pa so mi dobri ljudje povedali, (otroci so se menda bolj priznati), da sta domači gospod in organist v času misijona prenekateremu šolarju nategovala ušesa in ta sladke ali izprašila kapo na njegovih glavah, menda samo zato, ker se pač otrok obnaša po otročje.

Čeprav so misijon že odbrekali, sem tokrat vendarle naletel na pogovore med ženami, dekleti, pa tudi možiki se radi udeležujejo kramljanj o misijonskih pridigah in spovedi. Naj bo tako ali drugače, Ločani kar ne morejo pozabiti vseh tistih pridig, ki so se z redkimi izjemami vrtele le okrog ljubezni in okrog odnosov med možkim in žensko. Kam so »odločujoči cerkveni faktorji« merili s temi pridigami, mi pravzaprav ni docela jasno, sodim pa, da so imeli za takšno ravnanje tudi otipljiv povod. Seveda so te pridige naredile med loškimi dekleti in ženami praveci preplah. Kako tudi ne, saj morajo imeti po najnovejših direktivah s prižnice, toliko otrok, kolikor jih bog da. Vrabca, vse bi še bilo, če bi ne bil bog prav pri razdeljevanju otroškega kontingenta tako muhast. To je še dobro, da sem se jaz ondan z bogom sprickal. Kaj vem, kako bi se z mano poigral!

Vse te govortice, ostanki loških misijonskih pridig, so se tudi mene prijele, zato bom tokrat bolj mlosten kot po navadi. Zaenkrat se bom predal te globokemu premišljanju...

Vas pozdravlja

Vaš Bodičar!

SS S SODIŠČA

V KORIST ALI ŠKODO POTROŠNIKOV?

Mesar pri Mesarskem podjetju Tržič je kupil vole počez, plačal jih je seveda dražje kot bi smel, zato je bil kaznovan pri gospodarskem sodišču s 5000 din denarne kazni, pri rednem sodišču pa še za ponareditve listine, v odkupni blok je namreč napisal nebočne podatke, na 5000 din denarne kazni pogojno za eno leto.

Potrošniki so sicer želeli dobiti dovolj mesa, vendar ne tako, da se na ta račun zvišajo cene. Kmet je vola sicer dobro prodal, vendar zato ni bil kaznovan samo mesar oziroma podjetje, ki je meso dražje kupilo, pač pa tudi potrošniki, ki so meso kupili po višji ceni. Tržičsko prebivalstvo bi tudi brez dveh volov imelo dovolj mesa, saj bi se tudi drugje dobila živina, ne da bi jo bilo treba preplačati.

NAŠEL JE, KAR JE ISKAL

Italijanski državljani Jože Supa je pred leti pribežal v našo državo, ker doma ni našel kruha in dela. Kljub temu, da je dobil pri nas takoj po prihodu svojemu poklicu primerno delo, pri nobenem podjetju ni zdržal dolgo časa. Iskal je lahkega služke. Kjerkoli je stanoval ali delal, je povzročal prepire, predvsem pa so se ga bolj hišni lastniki, ker je bil zelo nesoliten, podnajemnik. Zaradi pretepa in žalitev je bil pogosto na sodišču. Nazadnje je bil zaprosen na železniški postaji na Jesenicah. Ko je bil lani zaradi tihotapljenja in preprodaje ur, kreslinih kamenčkov in vžigalnikov v kazenskem postopku, je iz bojazni pred kaznijo, oktobra pobežnil čez državno mejo v Avstrijo. Pred pobegom se je prilastil še železničarsko obleko in nekatere druge predmete, ki jih je dobil včasno uporabo. Nekako mesec in pol po pobegu pa ga je avstrijska policija vrnila našim obmejnim organom kot nezalezano osebo. Sodišče ga je zaradi prepovedanega prehoda čez mejo, nedovoljenega trgovanja in zatajitve službene obleke obsodilo na 9

mesecev zapora. Železniški postaji pa bo moral po prestani kazni povrniti povzročeno škodo v znesku 8750 dinarjev. —ne

PONAREJANJE MU NI USPELO

Vinko Hudovernik, nekdanji upravnik gostišča Mlino na Hledu, je v času enega leta z malomarnim poslovanjem v podjetju povzročil finančni primanjkljaj nad 100.000 dinarjev. Za popravila v podjetju je večkrat najemal ljudi, najraje pa šušmarje, katerim je običajno dal keljuče od leti in jim s tem omogočil, da so si med delom sami jemali pijače. Konec leta 1955 je najel za popravila hladilnika šušmarja Franca Jakopiča z Bleda. Ko mu je Jakopič izstavil račun za 25.660 dinarjev, ga je Hudovernik, preden sta račun oddala na upravo za dohodke pri Občinskem ljudskem odboru Bled, v sporazumu z Jakopičem, zvišal na 47.350 din. Na ta način je hotel zmanjšati primanjkljaj, ker je vedel, da ga bo moral po obsodbi sodišču poravnati. Strokovna komisija je pregledala delo Jakopiča in ugotovila, da je le-ta izstavil račun za okoli 10.000 din več kot je bilo delo vredno. Sodišče je ponarejevalca listin obsodilo na 20 dni zapora in 10.000 din denarne kazni. —ne

ČE JE ŠOFER FIJAN

Ko se je Janez Zorman, šofer na Ekonomiji državnega sekretariata za notranje zadeve, iz Podbrezj, 11. novembra lani vrnil s traktorjem in prikolico z Bleda proti Podbrezjam, se je med potjo ustavil kar v dveh gostinlah. V eni je popil deci in pol žganja, v drugi pa po lastni izjavi steklenico piva. Posledice seveda niso izostale. Vozil je po levi strani ceste. Na klanec pri Podbrezjah pa vozila ni mogel več obvladati, zapeljal je preko levega cestnega robu in tako vozil okoli 14 metrov, dokler se ni vozilo prevrnilo. Sam je dobil lažje poškodbe, na vozilu pa je bila ocenjena škoda za 25.000 din. Sodišče ga je obsodilo na 1 mesec in 15 dni dni zapora in povzročeno škodo v znesku 25.000 dinarjev. —ne

GORENJSKA PREDILNICA, ŠKOFJA LOKA razpisuje delovno mesto knjigovodje Absolvent-ka ekonomske srednje šole. — Nastop službe po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe pošljite upravi podjetja do 15. 4. 1957.

KOMISIJSKA TRGOVINA KRANJ proda šivalni stroj 20.000.—, Singer 60.000.—, Singer krojaški 45.000.—, italijansko klavirsko harmoniko, 80 basov, register 60.000.—, harmoniko 8000.— do 30.000.—, stenslo 90 12.000.—, radijske sprejemnike od 8000.— do 20.000.—, pisalne stroje od 15.000.— do 45.000.—, narodno nošo 20.000.—, kolesa od 13.000.— do 20.000.—, posnemačnik 601 30.000.—, ročne in žepne ure, fotoaparate, konfekcije, vozilke, gramofone itd.

SVET SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV OKRAJA KRANJ razpisuje delovno mesto ORGANIZACIJSKEGA SEKRETARJA Pogoj: dovršena srednja ali višja šola ali večletna praksa v kulturno - prosvetnem delu. Plača po dogovoru. Prijave pošljite na gornji naslov, poštni predal 72 do 20. aprila 1957.

NEKAJ MISLI O KLUBU likovnih delavcev Gorenjske

Na pobudo Okrajnega odbora SZDL v Kranju je bil konec meseca junija 1956. leta ustanovljen Klub likovnih delavcev Gorenjske z nalogo, da poveže razcepljeno likovno dejavnost na Gorenjskem, dobi vpogled v likovno pojmovanje in delovanje na teritoriju okraja Kranj in najde možne oblike za dvig in vzgojo likovne kulture. V grandioznem elanu družbenega razvoja in industrializacije se je naš delavec hitro povzpela, ostal pa je kulturno-umetniško zanemarjen in prav zato plen zостаže malomeščanske kulture v mestu in osladnega lokalnega diletantizma na vasi. Odtegniti ga od teh vplivov laži kulture in mu dati kulturno višino, ki bo vzporedno rasti z njegovim družbenim razvojem in razvojem tehnike, je danes cilj in naloga slednjega zavestnega borca za naš napredek, cilj in naloga našega delavnega inteligenta, kulturnika in ustvarjalca. Le-ti so danes še marsikje nezainteresirani. Kulturna vzgoja naše mladine v šoli in izven nje, sistematično posredovanje neke kulturne vsebine, estetska vzgoja itd., to so naslovi, ki zahtevajo kulturno in miselno razgledanega človeka. Takih naslovov ne smemo prepustiti zgolj samo slučajju, če imamo zato na razpolago sile in pogoje. Pred očmi moramo imeti celotno duševno rast našega človeka, ki smo mu moralno in še ga kulturno dolžni odpreti pot do višjih kulturnih vrednot in ustvarjanj, ter s tem višati njegov delovni elan, nacio-

nalno kulturni ponos in njegove humane pravice.

Kulturna problematika je splošno pereč problem, ki je po, žal, še marsikje abonirana samo v dolgih razpravah, ter v časopisnih in revijskih stolpcih. Še bolj pereče pa je likovno pojmovanje splošnosti. Prerez skozi to naj bo ugotovitev, da prevladuje na Gorenjskem alpski diletantizem in nekultivirana oblika domačega obrtnega izvora, ki jo srečujemo povsod, kjer se razvija ne samo privetno, ampak tudi javno življenje. Neokusno urejeno naselje, iznakaženi javni parki in pročelja hiš, osladne dekoracije in aranžmaji, nesmiselno kričeča keramika, usmaljenja vredna razglednica, diletantsko iznakažen portret: teh stvari je toliko, da jih skoraj ni mogoče naštetiti in vse kriče po splošni vzgoji, ki naj estetsko loči kulturno dobro od slabega.

Prav v tem je cilj kluba likovnih delavcev Gorenjske. Le-ta pomega pri sistematični likovni vzgoji, pa ne samo pri pojmovanju kipa ali slike, pač pa pri likovnosti kot celotnem pojmu.

Pri tej svoji nalogi je klub v okviru svoje materialne zmogljivosti organiziral v najtesnejši povezavi v Mestnim muzejem v Kranju vrsto razstav

iz velike zakladnice slikarske estetike in sodobnih domačih likovnih stremeljenj. V preteklem letu je svojo dejavnost predvsem izžareval v Kranju, delno pa mu je uspelo razširiti delovanje tudi v Radovljici, Skofji Loki, Bohinju in Trzinu. Vsako leto priredi klub dve kolektivni razstavi svojih članov, kjer skuša prikazati občinstvu rezultat umetniških, slikarskih in kiparskih stremeljenj ustvarjalcev, ki žive na Gorenjskem ali so z Gorenjsko tesno povezani.

V skrbi za estetsko vzgojo šolske mladine organizira klub potujoče šolske razstave reprodukcij velikih mojstrov, ali celotnih zgodovinsko-umetniških dob. Ob pravilnem razumevanju in podpori šolskih organov bo moč mladini odpreti vrata v likovni svet estetskih vrednot, ki ga do sedaj niso poznali.

Klub je tudi čedalje bolj povezan z likovnimi ustvarjalci vse Slovenije, ki se prav radi odzivajo povabilu, ali pa sami pošljejo pot do kranjskih in radovljiških razstavnih prostorov. Tako upamo, da bomo lahko v kratkem času pozdravili v svoji sredi naše vrhunske predstavnike upodablajoče umetnosti. To je samo majhen del stremeljenj kluba in njegovega dela. B. M.

Karel Čapek: MATI

Po sedmi premieri Mestnega gledališča na Jesenicah

Spričo rastočega prodiranja ameriških gledaliških del je skoroda nekaj nenavadnega, da se je vodstvo nekega gledališča odločilo za uprizoritev češke drame, ki je vrhu tega nastala pred zadnjo vojno in ki je, vsaj zdi se tako, zaradi te svoje polpretekle patine po umetniški vrednosti začela za svojimi modernimi zahodno-evropskimi in ameriškimi vrstnicami. Pravim: skoraj nenavadna odločitev, a zato nič manj hvalevredna, saj je napredni češki filozof, Masarykov učenec in talentirani pisatelj, esejist in dramatik Karel Čapek polagal v svoja dela take tople človečanske misli, tako neposrednost učinkovanja, da se ob njem ogreje tudi z modernimi deli nasičeni gledalec. Zato pač ni slučaj, da je Čapekovo delo prodrlo v svet bolj kot delo kateregakoli čeških pisateljev in njegove drame, ki jim prednjači zanimiva filozofsko-tehnična utopija R. U. R. (Rossum's Universal Robots) so našle svoje mesto ne samo na evropskih, ampak tudi na ameriških, japonskih in avstralskih odrih.

V Čapekovi Materi najdemo mnogo tistih momentov, ki karakterizirajo moderno dobo in v imenu katerih ljudje umirajo: socialistične ideje, nacionalizem, agresija; nad vsem tem pa plava globoka ljubezen žene in matere, ki žrtvovanja ne more razumeti in se pritožuje nad tem, da tudi sinovi ne razumejo njenega čustva. Prav to, recimo, obojestransko nerazumevanje in opravičevanje tega nerazumevanja

je dalo avtorju možnost za njegovo izpoved: smrt je večkrat le posledica nepremišljene zaverovanosti in določeni cilj, pa naj bodo to politične ali znanstvene ideje, ali čut za čast. Iz te, največkrat v individualizmu pogojene zaverovanosti pa izvirajo nesmisli, ki jih Čapekova mati resignirano ugotavlja v razgovoru s padlim možem in sinovi: mož je padel kot vojak, ko se je boril proti nekakšnim divjakom, starejši sin je padel kot zdravnik, ko je divjakom v Afriki reševal življenja. In dalje: drugi sin je padel kot revolucionar v boju proti nacionalizmu, tretji sin se je žrtvoval kot nacionalist. Kakor se zdi tragedija družine kot take nekam neverjetna, pa je, povzdignjena v simbol vsečlovečanske tragedije, prepričljiva — prepričljiva še posebno kot sredstvo za izpoved velikega misleca in človekoljuba. Da pa je človekoljube v tem Čapekovem delu popolno in materin lik etično neokrnjen, odide najmlajši sin v boj, to pot z materinim privoljenjem, da pomaga braniti deželo pred tujimi napadalci, torej pred agresijo.

Dogajanje je postavljeno v nedoločeni čas in kraj; nekam v civilizirani in v idejah neuravnovešeni svet, kjer končno od-

ločno kanoni. Vse kaže, ko da bi bil avtor že ob ustvarjanju namenil delo vsemu svetu za vse čase, kaže pa tudi, da je v tem delu kot umetnik predvidel krutost agresije, ki je le nekaj mesecev po Čapekovi smrti začela vznemirjati Evropo, in potrebo po obrambi.

In uprizoritev? Režiser in scenograf Bojan Čebul je s precej samostojno in domiselno interpretacijo ustvaril dobro uprizoritev, ki jo je tu pa tam motila le prešibka svetloba. Od igralcev je treba na prvem mestu omeniti Tatjana Gostišev kot mater; njena krepka, dobro naštudirana igra je mnogo pripomogla k temu, da je delo prepričalo. Možja, ki je padel za čast, je predstavljal Bojan Čebul, sina Kornela, nacionalista, Slavko Polanc, sina Petra, socialist, Marjan Stare, sina Ondro, zdfavnika, Vinko Zorman, sina Jifija, letalca, Franjo Lotrič in najmlajšega sina, ki odhaja v boj proti agresorju, Srečko Milinarič. — Z manjšimi prispevki so uprizoritev dopolnili še Jernej Pogačnik, Alma Jeramova in Ignac Smolej.

Premiera je bila namenjena 8. marcu in je na Jesenicah vzbudila precejšnjo pozornost. Jože Šifer

R. Nash: „Vrememar“ na odru DPD „Svoboda“ Žirovnica-Breznica

Preteklo soboto in nedeljo so igralci Svobode zaigrali veselo romanco v treh dejanjih »Vre-

menar«. Zgodba, ki jo sam pisatelj imenuje psihološka romanca, je po svoji zasnovi za nas dokaj nenavadna stvaritev. Pripoveduje namreč o suši in dežju.

Režiserju Milanu Mlekužu je uspelo izluščiti iz besedila pravi smisel zgodbe, pa tudi sceno je uspešno rešil.

Vrememara Billa Starbucka je temperamentno odigral Ivan Ferjan, starega farmerja Curryja — Ciril Jalen, njegova sinova Noaha — Viki Krevselj in Jima — Maks Pogačar ter duševno razdvojeno hčer Lizie — Erika Jesenko. Pri njej lahko omenimo to, da je svojo vlogo rešila dvakrat dobro, saj smo jo videli prvič na odru. Soseđa Filea je dobro zaigral Anton Mežnar, pa tudi šerif — Tonček Mežnar mu je uspešno sekundiral.

Na splošno lahko trdimo, da je bila igra dobro naštudirana.

Z »Vrememarijem« nameravajo gostovati še v Mošnjah, Begunjah, na Golniku in po krajih gornjesavske doline. — Poudariti je treba, da je bila to v tej sezoni že četrta premiera in tretje delo v režiji poštvovalnega tov. Mlekuža. -o-

filmi, ki jih gledamo

MARJANA MOJE MLADOSTI

S francoskim filmom »Marjana moje mladosti« je popularni francoski režiser Julien Duvivier stopil na kaj opolzka tla. Ne gre mu očitati, da v filmu ni angažiral vse svoje domiselnosti in bogatih izkušenj mojstra — režiserja, vendar se gledalec ne more znebiti vtisa, da je močno tvegaj z oblikovno obdelavo filma, pri kateri je začel v eksperimentiranje s simbolnimi prvimi in prisposodobami, ki so prekrite film z rahlo patino fantastike in nerazumljivosti. Po drugi strani pa kaže ta film, da tudi filmski ustvarjalci iščejo nove forme in izrazna pot v film. Umetnosti. Po vsej sili se hočejo otresti starih šablon zadnjih desetletij. In če upoštevamo to, tedaj moramo priznati, da je film do neke meje uspel — uspel dovolj novih stremeljenj, ki obetajo osvoboditev filmskega jezika. Nesrečnejšo roko pa je imel režiser z razmejitvijo med realističnimi filmskimi prizori in fantastiko. Prav s tem pa je precejeval sposobnost dojemanja povprečnega gledalca, ki pogosto ne ve, kam bi s posameznimi prizori. Sicer pa mu je uspelo ponorečevati se na zelo duhovit način iz

romantičnega zanesenjaštva mladostnikov. Pravzaprav: osvoboditev našega filmskega repertoarja. aa

VESELE ZGODBE VOJAKA BROVKINA

Za gledalca utegnejo biti zgodbe zares vesele, ali pa vsaj smešne, za Brovkina pa vse prej kot to. — Toliko za uvod v sovjetski barvni film, ki pripoveduje zgodbo o mladem fantu, ki živi poln mladostnih sanj s svojo materjo na kolozu. In potem? Prva ljubezen, vera v sočloveka, življenje v armadi, razočaranje — vse prepleteno z zvoki Brovkine harmonike, s katero osvaja srca ljudi. V zgodbi je preveč trpkosti in premalo smešnega, da bi se lahko od srca nasmejali, čeprav ne manjka dogodkov, ki silijo gledalca v dobro voljo. Zgodba je malec razvlečena in učinkuje ohlapno, medtem ko nosijo posamezni prizori, zlasti tisti v armadi, prizvok privzignjenega vzgojstva in pridigarstva.

Ce odmislimo te šibke strani filma in če ne razvednotimo mestoma že kar patetične igre igralcev, ki ne dosegajo niti povprečja, tedaj je govora o filmu, ki ga je komajda vredno pogledati. — Sicer pa — presodite sami! a. a.

Večer sodobne neme odrske izrazne igre v Prešernovem gledališču

Lani je naš list poročal o zaključni predstavi mimske igre, ki jo je z lepim uspehom posredovala tov. Tina Piccoli iz Kranja na Golniku. — Ta svojstven način odrske izražanja ni še poznani v naši državi, v tem ko ga še gojijo v zapadnih in severnih državah Evrope in v Ameriki z izrednim uspehom. V tamkajšnjih šolah za dramsko umetnost obravnavajo mimske igre kot samostojno umetniško zvrst, oziroma kot sestavni in bistveni element gledališke in filmske igre. — Pičlo odmerjeni prostor v našem listu nam žal ne dopušča, da bi našim bralcem opisali to, za nas novo zvrst odrske igre, vendar pa bodo obiskovalci večera našli v gledališkem listu Prešernovega gledališča dokaj izčrpen članek.

V sredo, dne 10. aprila, ob 20. uri, bomo imeli priliko videti — prvič v naši državi — večer mimske igre. Z izvirnim sporedom bosta nastopili Kristina in Tina Piccoli. Prva je učenka prof. E. Decrouxa, gledališkega umetnika in genialnega ustvarjalca sodobne mimske igre, učiteljica mnogih slovitih gledaliških in filmskih igralcev, med njimi J. L. Baraulta in Marcela Marceaua, po vsem svetu znane in slovečega umetnika mimske igre.

Kristina Piccolijeva je bila v letu 1955 s prof. Decrouxom na turneji v Parizu in po Norveški, Švedski ter

KRISTINA PICCOLI

Finski, kjer je žela velike uspehe pri gledalcih ter izredno priznanje in pohvalo kritike. Diplomirala je kot gledališka igralca na šoli za dramsko umetnost pri »Piccolo Teatro della Città di Milano«.

Spored bo obsegal tri dele. V prvem bo nekaj o mimu v besedi in gibanju, v drugem bo šest, v tretjem pa sedem točk. J. M. P.

Pred prvim festivalom mladinske glasbe

Na pobudo uredništva oddaj za otroke pri Radu Beograd, prireja Svet društev za skrb za otroke in mladino Jugoslavije, skupno z republiški sveti za šolstvo in Združenjem jugoslovanske radiofonije I. JUGOSLOVANSKI FESTIVAL MLADINSKE GLASBE, ki bo letos aprila in maja.

Festival bo v času, ko praznujejo naš otročji prihod pomladi in rojstni dan maršala Tita.

Ob pomladnih praznikih in v počastitev maršalovega rojstnega dne, bomo odslej vsako leto tudi v jugoslovanskem merilu pregledali določeno dejavnost otrok s festivali, z revijami itd. Smoter teh pregledov bo predvsem v tem, da bomo ob tem analizirali stanje določene dejavnosti in začrtali nadaljnje delo. Zato naj se festivala udeležijo vsi zbori osnovnih šol, nižjih gimnazij, kulturno-umetniških društev itd., ki zajemajo izključno mladino do 14. leta starosti.

V mladinskih orkestrih (komornih, godalnih, tamburaških, harmonikarskih itd.) lahko sodelujejo tudi mladinci do 18. leta, vendar pa morajo tvoriti večino orkestra otroci do 14. leta.

Vsak pevski zbor mora pripraviti za tekmovanje tri ali več pesmi različnega značaja, v skupnem trajanju 7 do 10 minut.

Orkestri izvajajo skladbe po prosti izbiri v skupnem trajanju 10 do 15 minut.

Zbori in orkestri, ki so naštudirali ustrezno število skladb, naj prijavijo svoje sodelovanje na mladinskem festivalu s priloženim sporedom na naslov: Državna glasbena šola, Kranj, poštni predal 28, najpozneje do 11. aprila.

Vsa nadaljnja navodila bomo objavili v kulturni rubriki »Glasu Gorenjske«. P. L.

MISCHELANGELO: Zamišljeni Jeremija
Detajl iz Sikstinske kapele

PRED KONCERTOM MLADIH GLASBENIKOV V KRANJU

Na povabilo Kranjskega akademiskega društva bo v torek, dne 8. aprila ob 20. uri v zgornji dvorani Sindikatskega doma koncert mladih glasbenikov, članov kluba reproduktivcev Akademije za glasbo v Ljubljani. Prav gotovo bo za kranjsko občinstvo koncert zanimiva novost, tako po izbiri programa, kot po nastopajočih izvajalcih. Za svoj spored so si izbrali namreč standardna dela iz svetovne glasbene literature in skladbe sodobnih tujih in domačih skladateljev. Čeprav so večinoma vsi ti mladi glasbeniki šele na začetku svoje glasbene poti, so se že tudi uveljavili v tujini in jih poznajo poslušalci radijskih oddaj.

Violinist Dejan Bravničar, ki bo izvajal dela Paganinija, Wieniawskega in Saint-Saënsa, na glasbenem tekmovanju v Langolanu (Anglija) zasedel leta 1955 prvo mesto. Imel je koncerte po vsej Jugoslaviji, Turčiji in Franciji. Sopranistka Zdenka Goljevšček je ena izmed najbolj obetajočih mladih pevki. Pela bo samospeve Gabriella Faureja, Antona Lajovica in Cvetlično arijo iz Gounodove opere Faust. Zanimiva bo izvedba Bogatel za klarinet in klavir sodobnega angleškega skladatelja Gerarda Finzija, ki jih bo igral Igor Karlin. Prav tako bodo novost tri skladbe za flavto in klavir sovjetskega skladatelja Nikolaja Rakova in fantazija za isti instrument, ki jo je napisal Moïse. Obe deli bo izvajal Fedja Rupel. Pianisti Silva Lenardon, Ivo Levanič in Leon Engelman bodo poleg spremljav svojih kolegov prispevali še dela Schumanna (Dunajski karneval), Chopina (etuda), Debussyja, L. M. Škerjanca in Sama Vremšaka (preludiji).

S sporedom bodo poslušalci dobili lep vpogled v sodobno našo in tujo glasbeno ustvarjalnost in obenem spoznali naše mlade glasbenike na začetkih njihovega koncertnega udejstvovanja.

»MATURA« V NAKLEM

Letošnje aktivnosti KUD »Dobrava« v Naklem ne moremo ravno pohvaliti. Jeseni so organizirali tri predavanja Ljudske univerze in s tem je, razen plesnih vaj in nekaj zabav, seznam prireditev v glavnem izčrpan. Vzrok nedelavnosti? — Vsekakor ni en sam! Zdi se mi, da na nezainteresiranost vaščanov ne bo mogel nihče zavračati krivde, saj so lani le-ti pokazali lepo mero zanimanja.

Dramska sekcija se bori s precejšnjimi težavami, vendar jim je kljub vsemu uspelo naštudirati komedijo v treh dejanjih »Matura«. Igra, ki jo je režiral Jože Kožuh, je bila dobro pripravljena. Zeleti bi bilo, da bi prihodnjo sezono prej začeli z delom. T.

TO JE „ŽENSKO“ DELO RECEPTI

Delavska družina. Mož hodi v tovarno, žena pa gospodinja njemu in štirim otrokom. Vsakega desetega v mesecu ji prinese denar, da ga bo spet lahko »zapravila«. Nikdar pa se ne posvetuje z njo, kaj naj bi kupila. Z besedami »to ni moja naloga, naredi tako, da bo vse prav,« se vedno otrse te neprijetne dolžnosti. Kako bi ji sicer mogel očitati, da ne zna gospodariti? Potem bi moral včasih tudi sam priznati vsaj del kriv-

de za nepravilno potrošen denar. Žena pa iz dneva v dan računa, da bi vendarle naredila tako, »da bi bilo za vse prav.« Zdad mora imeti Ivo nove čevlje, Marjetica jopico in Stane, ki obiskuje že 8. razred gimnazije, bi rad do junija novo obleko. Le kako naj vsem ustreže? Ko bi ji vsaj kdo pomagal pri delu, da bi imela več časa za šivanje. Marsikaj bi potem utegnila napraviti iz starih oblek, posebno za manjše, ki največ raztrgajo.

di redno in zanima jo vse, kar je v zvezi z domačo osnovno šolo, v katero zahajata tudi dva njena otroka. Ko so se pred nedavnim menili, da bo tudi pri njih ustanovljena osemletka, se je ojunčila in spregovorila: »Mislim, da bi v reformirani šoli morali poučevati tudi sodobno gospodinjstvo, in to fantje in dekleta. Le tako bodo fantje pomagali doma brez odpora do »ženskega« dela. Ostali člani so ji pritrčili, čeprav je bila med njimi edina, ki je občutila vso težo in odgovornost gospodinjkega dela na svojih razmah.

1. Porova juha z rižem
2. Krompirjevi hlebčki, solata
3. Sadna mešanica

Juha: 5 dlkg masti, 5 dlkg moke, 1/4 kg pora, 1/4 kostne juhe ali vode na osebo, zelen peteršilj, sol, poper, 15 dlkg riža.

Na masti prepražimo drobno zrezan por, dodamo moko, malo prepražimo in zalijemo s kostno juho ali vodo. Juho začnimo s soljo, poprom in seseklim peteršiljem. Vanjo zakuhamo očiščen riž.

Krompirjevi hlebčki: 1 kg krompirja, 1/4 kg moke, 15 dlkg prekajene svinjine ali solame, 1-2 jajci, sol, poper, zelen peteršilj, čebula.

Kuhan olupljen krompir pretlačimo, dodamo moko, sesekljano svinjino ali solamo, peteršilj, poper, sol, na masti prepražimo čebulo, in jajce. Oblikujemo testo, ki ga na deski razvaljamo, izrežemo hlebčke in jih svetlorumeno opečemo v maslu. Na mizo postavimo še tople s salato ali kislim zeljem.

Sadna mešanica: 1/2 kg jabolčk, 1 pomaranča, 1/2 l sadnega soka (jabolčni, grozdni, borovničev, malinov), sladkor.

Jabolčka operemo, naribamo, dodamo na lističe zrezano pomarančo, sadni sok in sladkorja po okusu. Jed lahko izboljšamo tudi s seseklimi orehi.

Osvežujoča pijača: (proti spomladanski utrujenosti).

Zmešajte v lončku 1 rumenjak, sok 1 pomaranče, sok 1/4 limone, žličko sladkorja in kozarec mleka.

Obleka bodočih mamc

Sodobna žena gleda na nosečnost bistveno drugače kot pred tridesetimi in več leti. Dandanes mnoge zaposlene žene, ki pričakujejo otroka, delajo do zadnjih dni pred porodom.

Za nosečo ženo je pravilna obleka prav tako važna kot pravilna prehrana. Primerno oblačenje bo nosečnicam omogočilo neovirano opravljanje vsakdanjega gospodinjkega dela, v prvih mesecih pa bo tudi skrilo nosečnost.

Žene često sprašujejo, kako naj se oblačijo v nosečnosti. Predvsem je v tem obdobju važno, da je njihova obleka udobna. To pa seveda še ne pomeni, da morajo nositi samo široka krila. Obleka je lahko krojena tako, da jo po potrebi lahko razširimo. K takim krilom nosimo ravno krojene bluže, čeznje pa pomladi še ravne ali široke jopice.

V nosečnosti naj žene ne nosijo perila, ki se raztegne in izgubi obliko, nadalje podvez za nogavice, ki ovirajo pravilno kroženje krvi, steznikov, ki preveč stiskajo telo in pa čevljev z visokimi petami, ki samo še poudarjajo spremenjene telesne oblike, pa tudi ne čevljev brez

pete, ki lahko povzročijo ploska stopala. Obleke iz pisanih tkanin v kričavih barvah niso priporočljive.

S petim mesecem nosečnosti naj vsaka žena prične nositi nedrček s širokimi naramnicami, obleke, ki jih lahko razširi, kratke in ravne jopice z raglan rokavi, krila na gumbe, ravne plašče, ravne domače halje, prostorne in udobne čevlje z ravno ali srednjo peto. Tkanine naj bodo mirno obarvane, klobuki majhni, ostali dodatki k obleki pa enostavni in vedrih barvnih tonov.

II. SEJEM MODE IN USNJAR STVA

V soboto, 30. marca je bil v Ljubljani odprt II. sejem mode in usnjarstva. Med razstavljalci so podjetja iz vse Jugoslavije, seveda največ iz Slovenije (72), Srbije (10), Hrvaške itd. Skupno razstavlja 95 podjetij, od tega 92 tekstilnih, 17 obutvenih, 15 oblačilno konfekcijskih, 12 pletenjskih ter večje število usnjarskih in galanterijskih podjetij. Na sejmu so razstavljene tudi razne modne tkanine iz umetnih in sintetičnih

vlakn z najrazličnejšimi modernimi vzorci, ki jih izdelujejo inozemske tvrdke. Jugoslovanska industrija konfekcije nastopa na sejmu mode v Ljubljani prvič s kolektivno revijo sodobnega oblačenja. Vsako dopoldne in popoldne prikažejo manekeni nad 160 raznih modelov obleke in obutve za razne priložnosti. Med temi modeli so mnogi izdelani tako kvalitetno, da se jih bodo razveselili tudi najzahtevnejši potrošniki.

MODA

NOVA LINIJA POMLADI
Dva modela z revije sodobnega oblačenja na sejmu mode v Ljubljani

PRAKTIČNI NASVETI

JEDI ZAGOSTIMO BREZ PREŽGANJA

Pri nekaterih boleznih prebavil bolniki ne prenašajo navadnega prežganja iz maščobe in moke. Tedaj si pomagamo tako, da moko zarumenimo v železni kozici brez maščobe. Zarumenelo moko zalijemo, je gladko razkuhamo in primešamo juhi, omaki ali kakoli drugi jedi. Jed pa zabelimo tako, da razpustimo v njej kosček surovega masla ali pa ji prilijemo malo olja.

Moke lahko zarumenimo več naenkrat in neporabljeno shranimo v čisti kovinski skatli na suhem prostoru.

Juhe in omake zagostimo tudi z drobtinlami, prepraženimi brez maščobe ali pa z naribanim krompirjem. Paziti pa moramo, da zagostimo s krompirjem le jedi, katerih okus se ujema z njegovim.

1+3=4 dobro (3) zadovoljno (1) odlično (5)

Mlada rast

MALADARAST

Finska basen

Nekdo je mačka ulovila miško in se je začela z njo igrati. Miška je prosila in jokala: »Prosim, lepo prosim, gospodična muca, ne požri me; storila ti bom vse, karkoli si poželiš!«

»Ali mi boš napravila obleko?« je vprašala mačka, še vedno držeč ubogo miško med šapami.

»Vse bom napravila, kar hočeš!«

Mačka je prinesla kosček usnja in dejala: »Napravi mi jopico. Ko boš končala, te bom pojedla.«

Ko je drugi dan mačka prišla k miški, je ta dejala: »Zelo mi je žal. Usnja je bilo premalo, da bi ti napravila jopico.«

»Dobro, kaj pa mi boš potem napravila,« je zarenčala mačka.

»Hlače,« je odvrnila miška.

»Dobro, ko bodo narejene, te

požrem,« je zagrozila mačka. Hlače naslednji dan, ko je prišla mačka, niso bile narejene.

»Strašno mi je žal,« se je opravičevala miška, »a zmanjkalo mi je usnja, da bi ti napravila hlače.«

»Kaj pa mi boš potem sešila?« je hotela vedeti mačka.

»Telovnik,« je predlagala miška.

»Dobro, pohiti torej, da te potem, ko bo telovnik sešit, brž požrem,« je zopet zagrozila mačka.

Ko je naslednji dan mačka prišla po telovnik, je bila miška vsa v solzah.

»Usnje je bilo preozko za tvoj telovnik,« je zahlipala vsa obupana.

»Napravi ti bom čepico,« je še obljubila.

In, ko je mačka zahtevala drugi dan čepico, je miška zopet vsa iz sebe priznala, da če-

pice ni mogla napraviti, ker se iz usnja čepice sploh ne delajo.

»Za kaj pa potem lahko uporabiš usnje?« je hotela vedeti mačka.

»Za rokavice,« je zaklicala miška v upanju.

In ko je mačka prišla po rokavice, jo je miška tožila: »Premalo in premalo je usnja. A za denarnico ga bo dovolj.«

Miba Klinar Zvončki

Cincincin iz daljin... Kdor ima tenak posluh, kdor ni v svojem srcu gluh, slišal bo te dni.

Cincincin iz daljin... Kdor ima tenak posluh, kdor ni v svojem srcu gluh, ne bo vprašal: kdo? ne bo vprašal: kje? vedel bo: tako pomlad zveni.

Cincincin iz daljin... Kdor ima tenak posluh, kdor ni v svojem srcu gluh, slišal na zeleni trati zvončke bele bo cingljati.

Cincincin iz daljin... Kdor ima tenak posluh, kdor ni v svojem srcu gluh, šopek zvončkov sme na trati za zlato mamico nabrati.

»Potem pa pohiti,« je grozila mačka. »To je tvoja zadnja priložnost, ker potem te bom pojedla, pa če mi denarnico napraviš ali ne.«

Naslednji dan pa ni našla ne denarnice, ne miške. Pač pa sporočilo, da je miška odpotovala na Kitajsko, kjer bo za kitajske mucke šivala obleke.

Prev. M. Š.

IZ DEDKOVEGA NABIRALNIKA

SREČANJE

Ob priliki taborenja v Fažani smo opravili tudi več krajših izletov v bližnje okolice.

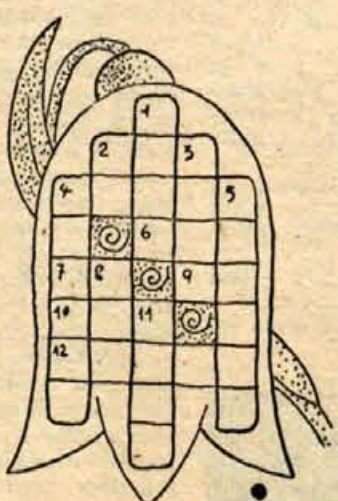
Eden najlepših izletov, ki ga nikdar ne bom pozabil, je bil izlet na sosednji otok Brionov. Z motorno ladjico smo se pripeljali do Brionskega pristanišča. Najrazličnejša drevesa, raznovrstne ptice in druge živali smo občudovali na tem krasnem otoku.

Po cesti se je pripeljal tov. Ranković v kočiji. Lepo smo ga pozdravili in prosili za prijazenost, da se skupno fotografiramo. Rade volje je tov. Ranković ustregel naši želji. Zanimal se je za naš novi taborniški film. Petorico, ki sodelujemo pri filmu »Mala tabornika«, nas je povabil na kratko vožnjo s kočijo. Ob slovesu smo se lepo zahvalili za gostoljubje in tov. Ranković nas je povabil, naj še obiščemo otok.

Vožnja z ladjico do Fažane je hitro minila ob spominu na lepi izlet in srečanje z visokim jugoslovanskim državnikom.

**Tabornik
TONE GOGALA,
dijak II. razr. gimn., Kranj**

Križanka „Zvonček“

Vodoravno: 2. reka v Afriki, 4. dan v tednu; 6. osebni zaimek; 7. dva zaporedna soglasnika; 9. ploščinska mera; 10. staro orožje; 12. prizorišče v cirkusu.

Navpično: 1. naš predsednik republike; 2. nikalnica; 3. nedelavna; 4. letni čas; 5. igram na karti; 8. duševno bolan; 11. otroško orožje iz snega.

RAZVOZLJANE ZANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

REŠITEV KRIŽANKE »NA KAMELI«

Vodoravno: ak, koze, bil, ujeti, tatič, ir.

Navpično: log, skeleti, Azija, obut, bič, tir.

Pionirji, presodite sami če je prav? ...

... da tale pobit v svoji objesnosti razdira tišja gnezda in uničuje sarod?

... da tile otroci natrgajo v planinah take šope planinskih cvetlic?

KONFERENCA ZK V KAMNIKU

Pred pomembnimi nalogami

V nedeljo je bila v Kamniku izredna konferenca Zveze komunistov, katere se je udeležil tudi sekretar Okrajnega komiteja Ljubljana Janez Vipotnik. Redna letna konferenca bo namreč šele v jeseni, ko bodo volili novi občinski komitei in delegata za VII. kongres ZKJ. Izredna konferenca je obravnavala problem dela, zlasti glede neposrednih nalog, ki so pred osnovnimi organizacijami. Posvetili se bodo morale vzgojnemu delu v znano večji meri, ker se je vključilo v članstvo mnogo delavcev in mladine, s katerimi bi treba proučiti temeljna vprašanja našega družbenega razvoja. Referat je imel sekretar občinskega komiteja Avguštin Lah. Glavna značilnost razprave so bile priprave na volitve novih delavskih svetov. Delavski sveti bodo morali opraviti pomembne naloge pri nadaljnjem razvijanju našega gospodarskega sistema, utrjevanja pravic podjetij in občin, pa tudi glede nadaljnjega razvoja proizvodnje, storilnosti dela itd.

Lansko leto so na volitvah delavskih svetov izpadli nekateri sicer ugledni delavci in sindikalni funkcionarji, namesto njih pa so bili izvoljeni pasivni člani kolektiva, ki se niso poglobljali v problematiko in so na sejah le kimali. Zato so delavski sveti včasih sprejemali neprehtne sklepe, zato je šepala povezava med organi upravljanja in kolektivom. Sindikalne organizacije niso mogle najti pravega sistema dela in sklepi delavekega sveta so marsikdaj ostali znani samo prisotnim. Z boljše kadrovske politike in s pravišnim pojasnjevanjem delavcem, za kaj gre, bi lahko dosegli večji napredek. Posebno v malih podjetjih se je marsikje dogajalo, da so poedinci vsiljevali svojo voljo kolektivom ali celo samovoljno vodili podjetja. Kamniška praksa je že dokazala, kam vodi pot v podjetjih, kjer se izigrava družbeno upravljanje in uveljavlja nepravilni način vodenja. Najbolj zgovorni dokaz je uvedba prisilne uprave v dveh podjetjih. Kar se gospodarjenja tiče, pa so ugotovili, da marsikje mojstri s staro prakso že postajajo ovira tehničnemu napredku, kajti razvoj tehnike in proizvodnje zahteva več gibčnosti, več novih pobud, racionalizacije, nove metode dela.

V razpravi se je oglašil razen številnih delegatov tudi tov. Vipotnik, ki je govoril o nekaterih političnih problemih in neposrednih nalogah, ki so pred Zvezo komunistov. Dotaknil se je tudi razprave in še posebej razčlenil potrebo, da se v predvojaško vzgojo vnese novega duha in novih pogledov, ker je sedanja praksa zelo zastarela in celo zmanjšuje interes mladine. Posebej je obeležil tudi skrb za razvoj SZDL, da bi mogla okrepiti svojo vlogo in postati tribuna najširših slojev ljudstva v borbi za napredek. Ob koncu je konferenca sklenila razširiti dosednji občinski komitei in je vanj izvolila še osem novih, predvsem mlajših članov.

beležka

MAR NE BI KAZALO ODPRETI NOVE AVTOBUSNE PROGE?

Začnimo že s stereotipnim turističnim stavkom: »Smo tik pred turistično sezono, in zato...«
... Zato bi bilo brez dvoma prav, če bi naša avtobusna prevozniška podjetja razmislila tudi o nekaterih novih avtobusnih progah.
Zanimivo je namreč, da so najbolj razvite in tudi zasedene prav tiste avtobusne proge, ki teko vzporedno z železnico. Nedvomno so železnici uspešni tekmeč (Ljubljana—Tržič, Ljubljana—Bohinj, Ljubljana—Kranjska gora).

Temu prav gotovo nihče ne nasprotuje! So pa na Gorenjskem še kraji, ki so v turističnem oziru mikavni, vendar izletnikom in turistom težko dostopni.
Mare ne bi kazalo razmisliti o vzpostavitvi avtobusne proge: Bohinj — Bled — Begunje — Tržič ali Bohinj — Bled — Jesenice — Kranjska gora? Tako bi namreč odprli nove izletniške točke, prebivalcem tistih krajev, skozi katere bi šla proga, pa ustreli z avtobusno zvezo.

Vseeno je torej, kdo naj se za to zavzame — »Transturiste« iz Škofje Loke ali »Avtoprometa« iz Kranja ali pa »SAP-Turist biro« iz Ljubljane...
I. A.

Med brezposelnimi na Gorenjskem je največ žensk

Iz dneva v dan se v Okrajni posredovalnici za delo v Kranju oglašajo več ljudi, ki si iščejo zaposlitve, želijo zamenjati službo in tistih, ki iščejo službo prvič. S svojim delom se je posredovalnica že dokaj dobro afirmirala med gorenjskim prebivalstvom. Vendar Okrajna posredovalnica sama ni mogla ustvariti neposrednega stika z vsem gorenjskim prebivalstvom, zato so ustanovili tudi po občinah občinske svetovalnice oziroma referate za delo.

Pri službi poklicnega svetovanja je lahko opazimo v enem letu dela te službe dokajšen napredek. Poklicna svetovalnica si je prizadevala, da vso mladino seznanji z možnostmi in pogoji zaposlitve ter nadaljnjega šolanja. Za mladino, ki je končala obvezno šolanje, so priredili 118 predavanj in 7 predavanj za starše, kjer so o izbirah poklica predavali učitelji, profesorji in člani strokovnega kolegija posredovalnice za delo.

Kadar pa se mladina sama ni mogla odločiti za poklic, si je iskala nasveta v svetovalnici. Tako je lani v posvetovalnici dobilo mladincev in mladink potrebne nasvete in informacije. 713 mladih ljudi je bilo preko posredovalnice vključenih v uk, 282 v industrijske šole, 127 pa se jih je vključilo neposredno v delo.

Zanimanje za službo poklicnega svetovanja je vedno večje. Z doseženo zmogljivostjo poklicna svetovalnica ne more svetovati vsakemu posamezniku, temveč rešuje le težje primere pri izbiri poklica. Zato morajo precejšnjo vlogo pri svetovanju odigrati tudi učitelji in profesorji. Ponekod vodstva šol svojo vzgojno poslanstvo dobro upravlja, v več primerih pa še ni opaziti zadostnega zanimanja šolskih vodstev do svetovanja. Otroci ostanejo nepoučeni o poklikih, večkrat jim tudi starši ne morejo svetovati, zato si bolj ali manj izbirajo standardne poklice, ne upoštevajo pa dovolj osebnih nagnenj in zmognosti.

O brezposelnosti na splošno na Gorenjskem skoraj ne moremo govoriti, saj je bilo od skupnega števila prebivalcev na Gorenjskem lani le 0,42% brezposelnih. Največji del od tega odpade na ženske, invalide, za delo manj zmožne osebe in mladino v starosti od 15 do 18 let, ki nima potrebne izobrazbe.

V zadnjih letih se ženske vse bolj zanimajo za zaposlitev. Zato je prav po vseh krajih države med brezposelnimi največ žensk, takih, ki nimajo potrebne izobrazbe in kvalifikacije. V kranjskem okraju je od 594 prijavljenih brezposelnih 538 žensk, od tega je 422 nekvalificiranih, kljub temu da je lani posredovalnici uspelo zaposliti 1291 žensk.

Tudi pri zaposlovanju invalidov in za delo manj zmožnih oseb je imela posredovalnica lani precej težav. Gospodarske organizacije se branijo zaposlovati te ljudi, ker je zaradi objektivnih težav njihova storilnost nižja. Do sedaj so se invalidi zaposlili največ kot vratarji, čuvaji, kumirji itd. Težko je dobiti tudi delovna mesta za rekonvalescente, predvsem take, ki so tuberkulozni, ker morajo imeti le-ti zaradi svoje bolezni skrajšani delovni čas. Ker je zanje težko dobiti primerna delovna mesta, niso redki primeri, da ti zaradi težkega položaja in osebnega nezadovoljstva ponovno zbolijo.

Kljub tem težavam pa je Okrajni posredovalnici za delo s pomočjo občinskih posredovalnic in referatov za delo uspelo najti 134 invalidom primerno zaposlitev. Tako je bilo v začetku letos prijavljenih

na posredovalnici še 78 invalidnih in za delo manj zmožnih oseb. V tem številu pa niso vštetih tisti invalidi, ki so prijavljeni na Zvezi vojaških vojnih invalidov, invalidskem odseku pri ljudskih odborih in zavodu za socialno zavarovanje. Od teh invalidov prejema oskrbnino 12 oseb, zdravstveno zaščito pa 44.

Doba čakanja na zaposlitev je dokaj različna. Največ je tistih, ki čakajo na zaposlitev 1 do 4 mesece, vendar je pri invalidih ta doba precej daljša. Med 78 invalidi je 17 tistih, ki čakajo na zaposlitev že 1 do 4 leta. Povprečna čakalna doba invalidov je 6 do 8 mesecev.

Problem zaposlovanja invalidov in dela manj zmožnih oseb bo moč uspešneje reševati po analitski oceni delovnih mest. Gospodarske organizacije pa bodo morale same skrbeti predvsem, da bodo zaposlile lastne invalide.

Pri zaposlovanju delavcev in uslužbencev povzroča zaposlovalni službi in gospodarskim organizacijam velike težave pomanjkanje stanovanj. Dogaja se, da se delavci ne morejo zaposliti, ker nimajo stanovanj v kraju, kjer imajo službo. Tako so vseh gospodarske organizacije prisiljene, da sprejemajo v službo tiste, ki stanovanje že imajo in kmetično delovno silo.

Pomanjkanje stanovanj je tudi eden najresnejših problemov fluktuacije delovne sile.

Fluktuacija je v zadnjem času sicer nekoliko manjša, vendar je še vedno velika. Vzrok je tudi v preplačevanju delavcev in nesrazmernimi tarifnimi pravilniki nekaterih podjetij. Nekateri delavci tudi nimajo obstanke na enem delovnem mestu in jim je že v krvi, da stalno menjajo službo. Zato se tudi dogaja, da se nekateri večkrat na leto zglasijo na posredovalnici za delo in iščejo zaposlitve, kar vse zvišuje stroške oskrbnin.

Avto-moto društvo Kranj je spet usposobilo 66 vozačev

V zadnjih dneh marca je bil zaključen šoferški tečaj Avto-moto društva Kranj, ki je trajal 2 meseca. Do letos so vedno predavali tuji predavatelji, tokrat pa so prvič prevzeli to nalogo člani

UDELEŽENCI ZADNJEGA TEČAJA

društva sami. Da so bila njihova predavanja kvalitetna, so pokazali izpiti 29. in 30. marta. Pravico do upravljanja z motornimi vozili je dobilo 66 kandidatov. Izpitna komisija je zabeležila precejšen napredek, saj je bil ta tečaj Avto-moto društva Kranj eden najboljših na Gorenjskem. 15. aprila bo društvo organiziralo že nov tečaj, zato naj se zainteresirani čimprej prijavijo.
J.

GLAS GORENJSKE

V KRANJSKEM OKRAJU JE ZE USTANOVILNIH 11 KMETIJSKO-GOSPODARSKIH ŠOL

V kranjskem okraju je bilo letošnje zimo ustanovljenih 11 kmetijsko-gospodarskih šol, v katerih se je vzgajalo nad 500 kmetičkih fantov in deklet. Pouk gre h kraju, učenci pa v praksi že uporabljajo pridobljeno znanje. Sveti za šolstvo so nudili aktivom mladih združnikov in mladinski organizaciji premalo pomoči pri ustanavljanju in delu na teh šolah. Le v redkih krajih je mladini pomagala Socialistična zveza in kmetijske zadruge. V bodoče se bodo morali ti organi bolj zavzeti za tovrstno obliko izobraževanja kmetičke mladine. Zaradi malomarnosti nekaterih občinskih svetov za šolstvo se je pouk na teh šolah začel dva meseca kasneje kot je bilo predvideno in še to na pobudo mladinske organizacije in aktivov mladih združnikov, ki so zbrali prijave učencev. Tudi učnih načrtov na nekaterih šolah niso prilagodili krajevnim prilikam. Skoraj na vseh šolah so pogrešali urnike. Razen tega so se predavatelji pogosto menjavali, tako da je en predmet predavalo več strokovnjakov. Snov zaradi tega ni bila dovolj sistematično podana in ji učenci niso mogli uspešno slediti.
Jaka Bogataj

25. APRILA BODO VOLILI V ŽELEZARNI JESENICE DELAVSKI SVET

Veliki lapanje po obratih jese-niške železarne že opozarjajo člane kolektiva na volitve v osrednji in grupne delavske svete, ki bodo 25. t. m. Za dose-danji delavski svet ne moremo reči, da svoje vloge ni pravilno odigral. Pripomniti pa moramo, da sleherni njegov član le ni prispeval k razvoju in izpolnjevanju proizvodnje, organizaciji dela in ekonomskemu gospodarjenju. Sedanji sestav delavskih svetov po grupah daje velike možnosti za vsebinsko izboljšanje samoupravljanja v podjetju. 25. aprila bodo člani kolektiva izvolili 67 tovarišev v glavni delavski svet in pa 14 grupnih delavskih svetov. U.

DELA NA CESTI BLEJ-BOHINJ NAPREDUJEJO

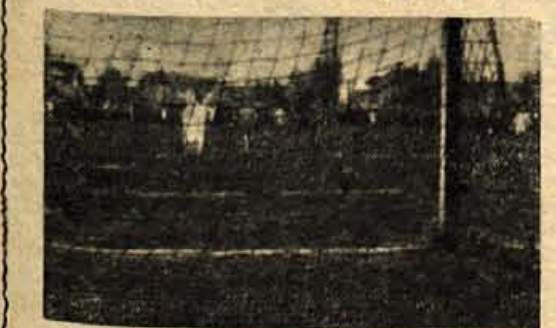
Zaradi zanimanja javnosti za obnovitvena dela na cesti Bled — Bohinj smo prosili Upravo za ceste LRS za nekaj pojasnil. Zvedeli smo, da nameravajo cesto precej razširiti. Za protiprašno obdelavo je zdaj že pripravljeno vozilo od Bohinjske Bele do jezera. Delno so opravljena tudi dela na odseku Blej — Boh. Bela. Nadaljevali bodo tudi s pripravo vozila in razširitvijo ceste na ostalih odsekih.

Za sedaj je nerešeno še vprašanje, kako bo s cesto v naseljih Nomenj in Bitnje, kjer bi jo bilo zaradi nevarnih ovinkov treba preložiti. V Bitnjah bo taka preložitve terjala tudi gradnjo novega mostu, ker je sedanji lesen most že popolnoma dotrajal.
-Jb

ŠPORT

SPORED PRVENSTVENIH NOGOMETNIH TEKEM GNP

NEDELJA 7. APRILA 1957
V Naklem ob 13.30. uri Nalco : Bohinj, služb. Feldin.
V Kranju igrišče Mladost: ob 14. uri Mladost B : Bled, služb. Bitenc.
Igrišče Triglav ob 9.30. uri Triglav : Prešeren ml., služb. določil NK Triglav.

Tako je priboril Mihelečič (Triglav) dve dragoceni točki za svoje moštvo

V Tržiču predtekma ljublj. prim. lga Tržič B : Škofja Loka, služb. določil NK Tržič.
V Lescah ob 15. uri Prešeren : Triglav B, služb. Vovk. Na Jesenicah ob 14.30. uri Jesenice : Svoboda, služb. Kocjan.
V Škofji Loki ob 13. uri Škofja Loka : Mladost ml., služb. določil NK Škofja Loka.

PRVI NASTOP IN PRVA ZMAGA

Preteklo nedeljo so dijaki Srednje tehniške tekstilne šole imeli v gosteh športnike X. gimnazije iz Ljubljane. Pomerili so se v šahu, namiznem tenisu in malem rokometu. V šahu so zmagali gostje s 3,5:1,5, namiznoteniški dvoboj pa so odločili tekstilci v svojo korist s 5:4.
Popoldan pa sta se srečali ženski in moški ekipi obeh zavodov v malem rokometu. Najprej sta nastopili ženski ekipi. To je bil prvi nastop tekstilk in obenem prva zmaga, saj so premagale svoje nasprotnice z 11:7. Tekma je bila zelo zanimiva. Pri domačinkah je bila dobra Kodrova na голу in Pelkova.
Moški so se razšli z neodločenim rezultatom 18:18. Tekma je bila zelo razburljiva. Tekstilci so bili vse do konca v premoči z dvema — tremi goli prednosti, potem pa jim je zmanjkalo sape in so gostje uspeli izena-

čiti. Pri obeh moštvih sta se odlikovala vratarja, pri domačih moramo pohvaliti še Karamarkoviča, ki je dal tudi največ golov (7) in Konecijo.

Za tekmi je bilo veliko zanimanje in jih je gledalo precejšnje število ljubiteljev tega športa.
Morda bi o tej panogi razmislile tudi druge kranjske šole in društva ter jo pričele gojiti.
D.

V KURIRSKEM SMUKU JE ZMAGAL PETER LEGAT

Kakor smo poročali v ponedeljkovi številki, je bil v nedeljo v Medjem dolu nad Javorniškiimi rovci I. gorenjski kurirski smuk. Na progi 2 km je med 43 tekmovalci zmagal Peter Legat z Javornika. Drugi je bil Metod Cop in 3. Janez Smolej oba iz Javorniških rovci. Med starejšimi pa je bil najboljši Ivan Saksida. Zmagovalec Peter Legat je prejel dva pokala Proga je bila odlična.
U.

KOČO NA KRIŠKI GORI POVEČUJEJO

Prav gotovo poznate greben Kriške gore, ki se na zahodu strmo dviguje iz tržiške kotline, na vzhodu pa prehaja preko Tolstega vrha v globoke zarezane Male Poljane, v strmine Storzica. Ves ta prelepi del naše zem-

lje je bil še do nedavna malo znan in obiskan.

Odkar pa so planinci iz Križ zgradili na grebenu prijazno kočo, pa je v tem delu vsako leto vse bolj živo. Iz vseh krajev pod vzhodnim gore pa tudi iz oddaljenih krajev naše ožje domovine, prihaja vedno več turistov.

Kako so jo zgradili? Dosti s tujo pomočjo (pomagali so mnogi, tudi pripadniki JLA iz Križ), največ pa s lastnim trudom je zrastle že pred leti nova koča.

Če vas bo te dni pripeljala pot na goro, boste zopet videli počasni premikajoče se postave z dolgimi deskami na hrbtu. Kriški planinci povečujejo svojo kočo!

Izredne so lepote tega kraja: hladni gozdovi, gole skale in sončne trate, prepoine pisanega cvetja. Krasen razgled na vse strani neba. In tu so ljudje, ki ljubijo prirodo, ki ljubijo svojo goro, ljudje, ki so prijazni, skromni in veseli, predvsem pa — delavni kot mravi.

Prav je, da zve še naša širša javnost kaj več o marljivih kriških planincih.

Branko Prekoršek

ŠPORT

ROMAN
SLIKANICA
ZANIMIVOSTI
FILM

ZADNJA STRAN

27
VIGINCI ROMAN

Blažek se je nemirno premikal na klopi. „Ali pa boš tudi zmogel?“ je silil v Dominika. „Ni tako lahko pognati tujo kovačijo in še zanemarjeno povrh. Voltrešč, ti si imel pri Španu stalen zaslužek, bolje bi storil, ko bi nekoliko potrpeč. Pozimi je kupčija zmeraj mrtva, to vendar veš. Spomladi bo vse oživelo, takrat bo tudi Špan plačeval po starem. Lahko bi bil vesel, da imaš delo, saj vidiš, da skoraj vse stoji zaradi nizke vode. Nikar ne misli, da te bo Špan vzel nazaj, če se mu prideš ponujati!“

Voltrešč je gledal nekoliko zbegano, zdelo se mu je, da se je prenagnil. Kaj bo takle zelenec, ko še stare mojstre vije! Zares... Toda Dominik je moško presekala Blažku besedo:

„Birt, to so naše stvari! Ti prinesi bokal vina, da bomo dogovor zalili! Z oblastno kretnjo je vrgel na mizo srebrn goldinar, nato pa odprl listnico, vzel iz nje petkronski bankovec in ga porinil Voltrešču:

„Da bo bolj držalo, vzemi aro!“

Kovač je pobral bankovec, potem se je zasmejal.

„Zdi se, da vam v Kamni gorici hudič dela denar! V ponedeljek pridem. Že velja!“

Dominik je prikimal, Voltrešč mu je bil bolj in bolj všeč. Tudi se mu je zdelo imenitno, da ga je spravil od Špana, ki je bil najmočnejši podjetnik v trgu. Če bo prišlo kaj navzkriž, se Voltrešč ne bo mogel vrniti k Španu. Bo že moral ubogati novega gospodarja, če bo hotel imeti kruh...

Blažek je prinesel bokal in Dominik je natočil vsem, ki so sedeli pri njegovi mizi. Ko je bil bokal prazen, je naročil drugega. Može so se otajali, začeli so mu pripovedovati o delu in gospodarjih. Dominik jih je pazljivo poslušal in čeprav ni mogel vsega verjeti, si je vendar zapomnil, kar se mu je zdelo važno. Zdelo se je, da gospodarji precej slabo stojijo, vsi, razen Špana. Špan polagoma uničuje male kovače. Heteri se mu je doslej trdno upiral, zdaj pa mu že zmanjkuje sape. Špan mu kar po vrsti odvzema kupce, ker Heteri ne more več prevzemati velikih naročil. Videti je, da je Špan v Kropi prav tako mogočen kakor Globočnik v Železnikih, čeprav seveda Globočniku ne seže niti do kolen.

Ura je bila že precej pozna, toda možem se ni nikamor mudilo. Voltrešč je bil vesel, ker si je našel novega mojstra, pri katerem je upal več zaslužiti. Zdelo se mu je, da Dominik ni stiskač, drugače bi ne plačeval za pijačo. Blažek se je držal ob strani, Dominik mu ni bil všeč. Kako si upa takle zelenec prevzemati Španu delavce! Povrh še sprašuje, ali bi kdo vedel še za dva ali tri dobre kovače. Drugi niso upali ziniti nobene, balo so se Špana in vse skupaj se jim je zdelo preveč negotovo. Eden je mimogrede omenil, da je precej kovačev brez dela, Voltrešč pa je obljubil, da bo v ponedeljek pripeljal s seboj dva taka delavca, da se Dominiku ne bo treba kesati, če ju bo vzel.

Bolehnega Brunčarja je zmogla zastojnska pijača in je rekel, da bi še sam šel delat Dominiku, oba z ženo bi šla, ko bi ne bil zavezan pri Heteriju. Potem se je spomnil otroka, ki so mu ga dopoldne pokopali, Tončka, ki je padel v kotel vrele vode. Vzdihoval je in se s solzami v očeh spominjal, kako milo ga je otrok pogledoval, preden je izdihnil, on pa mu ni mogel pomagati.

„Otrok je otrok, eden ti umrje, k letu ti dva druga zajokata v hiši,“ je rekel Blažek.

V ponedeljek bomo začeli objavljati novo mladinsko slikanico:

Marc Twain -

DOGODIVŠČINE TOMA SAWYERJA

Upamo, da bo našim bralcem všeč!

Torej
v ponedeljek!

Gorenjske ANEKDOTE

Dve gledališki (pa ne iz Prešernovega gledališča):

DOMIŠLJAVOST

Mlad gledališki igralec (pa ne bivši diletant) se je pred vsako razdelitvijo vlog za novo igro smukal okrog dramaturga in režiserja, da bi ja dobil vlogo, ki mu »leži«. »Ležale« pa so mu seveda vse glavne vloge.

Ko je bila razdelitev vlog nabita na oglasni deski in mu ni bila dodeljena glavna vloga, je na vso sapo pridružil k režiserju: »Mislite, da bo ta vloga zame?«

Režiser: »Bo, bo!«

Igralec: »Ste prepričani, da bo občinstvo zadovoljno?«

Režiser: »Brez skrbi! Ze v prvem dejanju vas ubijejo...«

KRIKA

V veži zgradbe, ki je bila na novo opremljena za otvoritev poklicnega gledališča, je bil tudi napis: »Pse je prepovedano voditi s seboj!«

Se pred koncem prve sezone pa je napis izginal. Nekdo je namreč pod napis pripisal: »Društvo za zaščito živali.«

O FILTRIRANJU

Dijaki neke gorenjske gimnazije so šli z zanimanjem ogledovali napravo za filtriranje vode. V eni posodi je bila umazana voda.

»Tako. Umazano vodo filtriramo in dobimo popolnoma čisto pitno vodo,« je razlagal nekdo. In res je pritekla v drugo posodo čista voda.

»Torej potemtakem — če filtriramo črno kavo, dobimo belo,« se je pošalil nekdo, ki je opazoval filtriranje vode.

PROFESORSKA

Pokojni gimnazijski profesor V. H. se je po dolgem času peljal zopet enkrat iz Kranja v Ljubljano. Ko je na glavnem kolodvoru izstopil, je vprašal stražnika, kako bi najhitreje prišel na Prešernov trg.

Stražnik: »Pojdite naravnost po Kolodvorski ulici, na koncu pa zavijte na desno.«

Profesor pokima: »Dobro. Sedite!«

TRZIN — NOVA CESTA
NA BISTRICO

ZGODOVINSKI IN DRUGI PABERKI

20. tisoč in petsto - 2 -

Z GORENJSKE

Mesto Trzin leži ob izlivu potoka Mošenika v Trziško Bistrico ob vznožju Kamnika, Bistriške planine in Kokovnice, treh izrastkov gora, med katerimi se vijeta dve izredno lepi dolini: Sentanska v severni in Bistriška dolina v severovzhodni smeri. Po svoji izredni legi je Trzin zavaran pred vsemi vetrovi, nahaja se v nekakem kotlu, kjer ni hude zime, pa tudi ne vročega poletja. Osnovo za industrijski kraj Trzina pa so dale močne vodne sile Mošenika in Bistrice, obenem pa njegova prometno važna lega.

Trzin je prastara naselbina, ki sega s svojimi začetki še v rimske čase. Tod so hodile že rimske legije, ki so korakale preko Ljubelja v Karantanijo. Ta tovarna pot se je ohranila tudi v srednjem veku in se je v prvi polovici 13. stoletja razvil ob njej na plazu prvotni Ljubeljski trg ali Stari Trzin, ki je ležal kakih 6 km severno od sedanjega. Po izročilu ga je zasul plaz izpod Košute med 1260 in 1320, ko se že omenja niže novo nastala naselbina Trzin. Trške pravice je dobil Trzin leta 1492, njegov trgovski pomen pa je zlasti porastel, ko so 1560 do 1575 zgradili in 1724 do 1728 prenovili ljubeljsko cesto ter je trg dobil nov most in mlinico.

V srednjem veku je bil Trzin eden najzastojnejših gorenjskih središč fužinarstva in železarnstva. Z vso iznajdljivostjo so prebivalci izrabili vodno silo Mošenika in Trziške Bistrice ter ustanovili za tisto dobo naravnost velika podjetja. Veselo so

udarjala kladiva in oblikovala vseh vrst žeblice, pritrkovala se nakovala in pošiljala jeklene pile na vse strani, vrtele so se stavbe, ki so dajale tople odeje in grobo tkanino mezlan, ki je bila poznana daleč izven meja Kranjske dežele. Splošno znani so bili tudi trziški usnarji s svojimi izdelki: kardovansko usnje v rdeči in črni barvi. — Kjer so usnarji, so seveda tudi čevljarji. Trzinčani so vse svoje izdelke, med drugim tudi bakreno in železno posodo, kotle, ponve in drugo, na konjičih tovorili v Italijo in druge dežele, ki so solidne izdelke radi kupovile in tudi dobro plačevale. Ze v 18. stoletju je postal Trzin pravi industrijski kraj. Ustvarjale so se vedno nove in nove tovarne, dokler ni bila po nakupu stare vodne moči ustanovljena največja tovarna, današnja predilnica in tkalnica. Bratovsko skladišče in pokojniško zavarovanje so imeli v Trzinu že v 17. stoletju.

Velik požar je 30. marca 1811 vpepelil skoro ves trg. Pogorelo je 151 hiš, nad 100 delavnic in 73 ljudi. Francoska vlada, ki je imela tedaj okupirane slovenske kraje, je za pogorele organizirala nabiralno akcijo in tudi sama prispevala precejšen znesek. Leta 1813 je bil Ljubeljski priča srditih spopadov med Avstrijci in Francozi. Se danes kroži med Trzinčani ona okrogla:

Ko smo vrh Ibela v šancah stali in od doma smo slovo jemali, ni bilo kaj adijo reč, smo moral pred Francozi teč.

105. Minilo je deset let.

Naše pokrajine so bile že davno spet v avstrijskih rokah. Kljub temu, da je francosko gospodarstvo v naših krajih zasejalo marsikak napredek, so bili kmetje kar zadovoljni, ko je nad njimi spet zapel avstrijski bič, ki je bil mogoče malo manj boleč. Tega, kar je Francoz napravil dobrega za omiko in prosveto ljudstva, niso znali prav ceniti. Največji vzrok slabega spomina na rajno Ilirijo so bili predvsem visoki davki.

106. Na Kolovcu se ni dosti spremenilo. Poljak je bil še vedno oskrbnik, njegova žena Rezika pa mu je pomagala pri delu. Imela sta tri male kričarce, ki so razgrajali po grajskih vrtovih in vnašali življenje med te stare zidove.

Poljakova mati je že umrla. Obema sinovoma je zapustila precejšnje premoženje. Stefan ji o Nandetu ni nčesar razodel — zakaj bi ji grenil zadnja leta življenja še s tem, saj mati ne bi razumela, da je Nande moral med rokovnjače.

107. Tudi Mozolka ni več tlačila zemlje. Pavlekova smrt, še bolj pa sramota, ki ji je nakopala Polonica, ko je pobegnila z rokovnjačem, sta ji spodkopala življenje. Zapustila je lepo, nezadoženo posestvo. Kako leto po njeni smrti je prišla Polonica s svojo hčerko in zagospodarila na njem. Stefan je Nandetovo dediščino volil njegovemu in Poloničnemu otroku.

Zivljenje na Mozolovini je tako spet vzkilo.

108. O Nandetu niti Polonica ni dosti vedela. Ko sta prišla v Avstrijo, so kmalu spoznali v njem dezertarja. Zato je Nande moral bežati. Vstopil je kot prostovoljec v francosko vojsko, ki je odrinila proti Rusiji. Od tedaj ni bilo o njem več glasu. Stefan je poizvedoval pri francoskem poslanstvu, toda zvedel ni dosti. Odgovorili so mu, da je pogrešan na Ruskem.

Tako je širna ruska stepa poklonila košček svojega prostora človeku, ki kljub vsemu ni bil eden najmanj plemenitih in slavnih na Slovenskem. (KONEC)